

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6.50
za en mesec „ „ 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1.70

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petivtrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

Tretji slovenski katoliški shod.

Nepričakovano sijajno se je začel včeraj tretji slovenski katoliški shod, ki je naredil nepozaben, mogočen vtisk na vse udeležence. Bila je taka manifestacija, tako elementarno mogočna, da je prevzela vse zborovavce in jih napolnila z ono tiho, mirno zavestjo, ki jo daje zavest, da je naša stvar pravična, pogled na tisoče bratov ene misli in istih načel in gotova nada v zmago pravične stvari.

Blizu 7000 mož in mladeničev — to je armada, ki mora imponirati že po svojem številu. A več nego število je duh teh mož, ki so utrjeni v dolgih izkušnjah, ki so prestali že mnogo napadov in sedaj kot dozoreli, zavedni možje nastopajo mirno in odločno za svoje ideje, o katerih svetosti so do dna duše prepričani.

Liberalci in socialni demokratje so s svoje strani vse storili, da so dali veliki manifestaciji katoliških mož še večji sijaj. Njihovi protestni shodi so bili le dobro došla ilustracija, kako imajo prav katoliško-narodni govorniki, ki ožigosajo to klavarno družbo. Naši ljudje, ki te družbe doslej niso poznali drugače, kakor iz časopisov, so jo videli na lastne oči in ta smešno-odurni pogled jih je le utrdil v njihovi sodbi.

Na katoliškem shodu je manifestiralo na tisoče mirnih, dostojnih mož, ki nečejo nikomur nič žalega, ampak ki gredo le za svojim poštenim, premišljenim delom. Žuljave roke in inteligentni obrazi, mirna odločnost v obličju — to je bil prizor, ki si ga videl na naših možeh. In nasprotniki so se njim nasproti pokazali kot brezčastni pobalini, vihrava nezrela sodrga, ki zna le piskati in pljuvati, brez načel, brez poštenosti in tudi brez poguma, ako se jim le malo na prste stopi. Petarda, ki se je razpočila pred stolno cerkvijo ob četrt na dvanajst ponoči, položena ob pristaša te podivjane liberalno-socialnodemokratske sodrga, je pokazala te barabe le še bolj v pravi luči!

Izreden sijaj pa so dali katoliškemu shodu mnogoštevilni zunanji odlični gostje. Slovencev ne štejemo za goste, naj pridejo iz katerekoli pokrajine. Tu so doma, Ljubljana je njihova in oni so tod doma. Prevzvišeni gospode vladika goriški nadškof dr. Sedej, knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik sta bila naša, kakor ljubljanski knezoškof. Še nikdar se ni tako jasno pokazalo, s kako ljubeznijo se drže katoliški Slovenci svojega episkopata. Ko je ob sklepu zborovanja došlo poročilo, da nameravajo liberalci in socialni demokratje insultirati škofo — saj vemo, da so pripravljali že gnila jajca in podobne stvari, da bi obmetavali škofo — ko je tedaj dr. Šusteršič poklical zborovavce, da vsi skupaj spremimo škofo na dom kot njihova mogočna straža proti vsem sovražnikom, tedaj se je dvignila vsa množica in je mirno korakala z zborovališča s škofi. Bil je to impozanten pogled, ki je kazal neko energijo mase, ki je imela svojo veličastnost samo v tej nepremagljivi, tihi odločnosti.

Naši gostje so dali shodu izreden sijaj. Omenimo le, da so došli iz Sarajeva kanonik dr. Šarič, odposlanec nadškofa dr. Stadlerja, z urednikom »Hrvatskega Dnevnika«, g. Cankarjem, iz Dalmacije mitrovani opat prevzv. gospod dr. Kragić iz Skardina in msgr. Bulić, z Reke msgr. M. Cvetko, iz Pribira msgr. Lorbek, iz Zagreba kanonik Premaš, urednik »Hrvatstva« dr. Slavik, urednik »Glasa Naroda« g. Ferančina, zastopnik krščansko-socialne hrvaške organizacije, profesor dr. Rittig iz Djakova, dr. Pazman, vseučiliški profesor iz Zagreba.

Od naših bratov Čehov je došel iz Olo-muca zastopnik češko-moravske krščansko-

socialne organizacije g. Zampach, popoldne pa so došli še poslanec Šamalik, izborni organizator moravskih kmetov, gospod Polanský, podpredsednik društva katoliških učiteljev češko-moravskih, gospod župnik Přibil, z Dunaja g. Štepanek, predsednik katoliškega društva nižjeavstrijskih Čehov, g. Bartou, pravi tip poštenega Hanaka v lepi narodni noši, gg. Drobny in Hyžd'al kot zastopnika češkega katoliškega visokošolskega dijaštva. Častno je zastopano hrvaško dijaštvo, ki je v tako lepi brat-ski slogi stopilo v tesno zvezo s slovenskim.

Na shod je prišel gospod deželni glavar Oton pl. Detela, od deželne vlade grof Chorinsky.

Slovenski državni poslanci so zastopani po dr. Šusteršiču, vodji Povšetu, dr. Gregorčiču, Pfeiferju, Pogačniku, dr. Žitniku, dr. Korošcu, opravičil je svojo odsotnost poslanec dr. Voušek, navzoči so deželni poslanci, mnogi župani itd.

Dohodi v Ljubljano.

Že v soboto so pričeli dohajati udeležniki III. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljano. Po Ljubljani je postalo živahno. Prvi so bili hrvaški in slovenski dijaki, ki so prihiteli med nas. Pripravljali odbor ni dal za izobesjanje zastav nobenega poziva, kljub temu so nekateri hišni posestniki izobesili zastave. Tudi na pročelju deželnega dvorca je plapolala zastava.

Za zvečer je bil naznanjen dohod Goričanov. Ob 7. uri zvečer je dobil pripravljali odbor brzojavko, da prihaja po novi železnici nadškof goriški dr. Sedej s svojim ljudstvom. Zastopniki naših društev »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov«, Slov. kršč. soc. zveze in »Mladenškega društva« so s svojimi zastavami pohiteli na kolodvor. Pri-družilo se jim je mnogo našega občinstva. Nasprotniki so menda menili, da bo vlak sprejela samo deputacija pripravljalnega odbora in so, pripeljali pod načelstvom sodrga Vičiča seboj pred peron nekaj svojih, da bi za-žvižgali. Kakor smo pozneje izvedeli se je ne-katerim Goričanom že doma od liberalnih pri-ganjačev pretilo, da bodo v Ljubljani pri do-hodu izžvižgani — bili so pa pozdravljeni z burnimi živio-klici. Nasprotniki so videli, da nič ne opravijo in so se potuhili. V imenu pripravljalnega odbora je pozdravljaj goste državni poslanec dr. Žitnik.

Predragi bratje in sestre! V imenu pri-pravljalnega odbora za III. slovenski katoliški shod Vas najiskrejeje, najpristrčneje pozdravim kot drage nam brate in sestre po krvi in duhu, kot vrle sobojevnike v krutem boju za obstanek milega nam naroda slovenskega kot neustrašene branitelje najdražjih nam sve-tinj! vere in očetnjave. Pozdravljamo Vas kot zastopnike hrabre straže, ki že stoletja stoji na skrajnem jugozapadnem braniku skupne naše domovine. Pozdravljamo Vas kot ju-anke, ki ste z dušo i srcem pripravljeni iz krščanske in bratske ljubezni trpeti, delovati in žrtvovati za blagor svojega sobrata in celokupnega našega rodu. Prihiteli ste v središče Slovenije v III. slovenski in katoliški t a b o r! Od srca Vam kličemo: Dobro nam došli! (Burni živio-klici). Podajemo Vam roke, pri-našamo Vam srca v pozdrav z iskreno željo, da se iznova navdušimo za skupne ideale, da slovesno pokažemo vsej javnosti svoje trdno krščansko in narodno prepričanje, da pono-vimo prisego zvestobe veri Kristusovi in do-movini slovenski, da poživimo in pomnožimo svojo zavest lastne moči in željo po nadaljnem duševnem in gmotnem napredku, da si na-polnimo svoja srca z novo nado in večjim upanjem v boljšo bodočnost našega naroda. V to iskreno željo Vas pozdravljaj, ki ste prišli s kršnega Krasa, od solnčne Gorice in bregov zelene Soče ter Vam iz dna duše kli-čemo: Živeli! (Burni živio-klici.)

Po tem prisrčnem sprejemu so stopile v družbi ljubljanskih zastav na čelu množice go-riške društvene zastave in vsa množica se je podala po Kolodvorskih ulicah, ki so bile od magistrata skandalozno razsvetljene, v »Hotel Union«. Pri impozantnem vходу goriških bra-tov je svirala društvena godba »Napreja«, ob-čin: vo pa se je dvignilo in Goričane, katerih je bilo okoli 700 navdušeno pozdravljalo. Kljub temu, da se je pripravljalnemu odboru takorekoč šele zadnje trenotje naznanilo par stotin novih udeležencev z Goriškega, se je

za prenočišča preskrbelo in je ves sprejemni aparat v redu funkcioniral.

Včerašnji jutranji vlaki so pripeljali na stotine udeležnikov iz vseh slovenskih dežel. Na vse zgodaj sta prišli društvi iz Dobrone pri Celju in iz Studenic pri Mariboru, potem so pa sledile trume udeležnikov z vsakim vlakom. Kamniški vlak je bil razdeljen v dva dela. Z domž. godbo na čelu in s plapolajočimi za-stavami so udeleženci korakali v mesto. Veli-časten je bil dohod Gorenjcev, katerih prvi del je imel veliko število društvenih zastav, ter ga je spremlja v mesto društvena godba, drugi del pa že došla domžalska godba.

Dolenjce je spremljala društvena godba. Notranjci so pa prihajali razdeljeni z raznimi vlaki in so se pridruževali drugim oddelkom. Ti vohodi v mesto, izvršeni v najlepšem redu, so vzbujali občno pozornost. Par fantalinov je poizkušalo izzivati zahrbtno, ne odkrito z zvižgi, ter kazali s tem liberalno oliko, a tudi vso slabost liberalne klike v Ljubljani. Z vseh ulic so se vsipale nove trume v Alojzijevišče. Večina Štajercev je prišla z vlakom, ko se je shod že vršil, te je pa sprejela na kolo-dvoru deputacija na čelu ji g. dr. Gruđen ter jih vodila v Alojzijevišče.

Pozdravni večer jugoslov. kat. abitu-rientov udeležencem katoliškega shoda.

Velika dvorana »Uniona« je videla v so-boto veliko družbo. Poleg ljubljanskih gostov naših abiturientov so dohajali v ogromnih mno-žicah še udeleženci katoliškega shoda. Izorno je svirala ljubljanska Društvena godba. Poz-dravni večer otvori abiturient Dornič. — Današnji večer je častni večer za slovenske in hrvaške katoliške abituriente, zato je pripravljali odbor za III. slov. kat. shod tu njim poveril vodstvo pozdravnega večera.

Nato pozdravlja navzoče dostojanstvenike: Kanonika Cvetko Mate iz Novega (krška škofija), g. Lorbek, kanonika iz Pribira, Polića iz Reke, katoliško organizacijo iz Trsta, kanonika Sarića iz Bosne, opata dr. Kragića iz Dalmacije, kanonika Premuša iz Zagreba, dr. Slavika, urednika »Hrvatstva«, Ferančina, urednika »Glasa Naroda«, vseuč. prof. dr. Pazmana iz Zagreba, drž. posl. Povšeta, dr. Kreka, dr. Papeža, kanonika Kalana, dr. Lampeta, dr. Opeko, urednika »Hrvatskega dnevnika« iz Sarajeva Cankarja, prof. dr. Hohnjeca iz Ma-ribora.

Prečitatajo se došle brzojavke: Bohinjska Bistrica. Prisrčen pozdrav nadebudnim sobojevnikom za katoliško in demokratično idejo. Franc Prelesnik, Leopoldina Demšar, Prtovski župnik, Prtovski kaplan, Arh, župan, Ravnik, načelnik posojilnice, Piber Tarkes, Zagreb. Mladu braču slovensko i hrvaško katoličko djaštvo oduševljeno pozdravljam Bog dobri blagoslovio plemenite želje in nastojanje. Dr. Lónčarić. Krk. Vaš sestanek pozdravljano srdačno u bratskoj sloči krepko naprijed za vjeru i domi. Za društvo »Hrvatska« Maracovići Butković Bonacci pridružuje se o Bujmušić, Golik, Ferstić.

Za predsednika večeru se nato izvoli g. Povše, njegovemu namestniku pa urednik »Hrvatstva« Slavik. Povše v lepih besedah naglašja, da je bil vedno prijatelj sl. akademiške mladine. Vedno bolj prodira misel hrvaško-slovenskega združenja med mladino. Poleg bratske ideje sveti križ in vera naša.

Medtem dojdejo udeleženci katoliškega shoda Goričani s svojimi zastavami. Povše toplo pozdravlja 700 slov. mož in deklet došlih na tretji katoliški shod.

Hrvaški abiturient Živković naglašja, da so došli Hrvatje v bratski slogi in lju-bezni. Ljubezen bodi še trajnejša. Slovenec in Hrvat za vjeko bodi brat.

Povše pozdravi med tem došle vo-ditelje goriških Slovencev, drž. in dež. po-slanca dr. Gregorčiča, dež. posl. La-ginjo, dr. Pavletiča, dr. Drmastijo, dr. Breclja.

Sarajevski kanonik Šarič naglašja, da čita rad kat. slov. liste in med njimi najraje »Slovenca«. Došel je, da vidi, kako mani-festira slov. ljudstvo za vero svojih očetov. Prosi, da ne pozabi slov. narod na Bosno. Konča: Ave crux, edina nada Slovencev in Hrvatov.

Abiturient Stele pravi, da manifestiramo, da vidimo, koliko nas je in da začrtamo, kako delujmo v bodočnosti. Urednik kat. dnevnika »Hrvatstva« dr. Slavik naglašja, da se hočejo hrvaški katoličani učiti od Slovencev. Hrvatje smo vaši učenci, vi ste učitelji. Najprej vera in potem vse drugo. Se-renčina, urednik glasila hrvaškega kršč. soc. delavstva naglašja, da je mnogo ljudij, ki se bore proti nam. Mnogo se govori, da nam ni treba vere. A to so laži. Na-mestnik večeru g. vodju Povšetu se zahva-ljuje nato g. Slavik za njegov trud, ker je počastil in prevzel vodstvo. Naznani, da vodi zdaj on večer, ker mora odhajati g. Povše.

Brat goriškega nadškofa g. Janko Se-dej z Goriškega pozdravi navzoče v imenu goriških udeležencev kat. škoda. Brez raz-like stanu veže nas ena misel; imamo eno srce: Vse za vero, dom.

Udeležence nato pozdravijo predsednik »Danice« Mirko Božič, predsednik »Zarje« Malnerič, predsednik »Izvrševalnega odbora vseslovenskega kršč. soc. delavstva« Jožef Gostinčar in predsednik »Slovenske dijaške zveze« Dolenc. Bil je lep večer. Vladala je neprisiljena prisrčnost, običajna v naših vrstah. Stanovskih razlik nismo čutili.

Slavnostni prostor

v Alojzijevišču je bilo treba z ozirom na ve-liko udeležbo prirediti s precejšnjimi žrtvami. Lepo zaraščeni hodnikopodajejo najlepšo na-ravno dekoracijo, postavljen je bil oder s ki-pom cesarja in papeža. Prenesni oltar je bil postavljen na oder, da so bili udeležniki kar lahko na slavnostnem prostoru pri sveti maši, ki jo je daroval prevzv. gospod nadškof dr. Sedej. Krasno je pel moški zbor pod vo-dstvom g. Gorjupa slovensko sveto mašo. Bil je nepopisno vzvišen in slikovit prizor, ko je ta velikanska množica, glava pri glavi, tiho molila med mašo, spredaj ob oderu pa so bile postavljene društvene zastave. Bilo jih je 43, skoro vse nove, znamenja mlade organiza-cije, večinoma jako dragocene in okusne. Nihče ne bo pozabil tega prizora, kdor ga je videl, ostal mu bo kot drag spomin na kato-liški shod neizbrisen za vedno.

Ni nam mogoče podati danes vseh go-vorov po stenografskem zapisniku, saj bo iz-šla o shodu itak posebna knjiga; naj tu danes omenimo le glavne misli.

Cerkveni govor prevzv. gospoda knezonad-škofa dr. Sedeja

je bil prisrčen in mil. Vzpodbuja je k praktič-nemu krščanstvu, ki se kaže v tem, da dejan-sko izvršujemo, kar nam nalaga sveta vera. To praktično krščanstvo bodi duša vsemu na-šemu delovanju tudi v javnem življenju. Spomnil se je delovanja p. Abela na Dunaju, ki je ravno v tem, da je privedel meščane k izvrševanju krščanskih dolžnosti, storil toliko dobrega za družbo.

Otvoril je shod predsednik pripravljal-nega odbora gospod prelat J. Flis z nagovo-rom, v katerem je naglašal potrebo katoliš-kega shoda v sedanjih razmerah, ko sovraž-niki svete vere segajo vedno bolj predrzno po vsem, kar nam je sveto. Pozdravil je ta ve-liki, krasni shod s srčno zahvalo vsem, ki so, mnogi z žrtvami, prihiteli v belo Ljubljano, da tu javno in očitno pokažejo, da so kato-ličani.

Za predsednika je predlagal državnega in deželnega poslanca vodjo Povšeta, ki je bil z burnim, dolgotrajnim ozdravljajem iz-vojen za predsednika. Za podpredsednike so bili izvoljeni: dr. Gregorčič, dr. Pav-letič, dr. Janković, Jeriha, poslanec Mejač in župan Zumer.

Pozdrav predsednika.

Predsednik pozdravi vse navzoče in na-daljuje:

Dragi katoliški domoljubni možje! Vaš prihod v tako velikanskem številu iz vseh pokrajin mile naše slovenske domovine mi je dokaz, da dosedanja dva katoliška shoda nista bila brez uspeha. Ker poprej brezbržni ali vsaj neorganizirani ter razkropljeni, videti smo morali, kako se je jel v našem narodu porajati za našo narodnost pogubni liberali-zem. Dičilo je naše pradede dvoje: domovin-ska ljubezen in živa verska zvestoba. Zvest Bogu in domovini biti, to je veljalo našim pra-dedom kot sveto.

Hvala Bogu, naše ljudstvo se vzbujalo in vnelo za obrambo najvišjih blagin, svete naše vere in materinščine. In združeni ter organizirani bomo zmagovali v tem boju, gotovo v pravo srečo našega naroda.

Proti našemu nastopanju se porajajo veliki ugovori, a to nas ne moti. Mi smo prešinjani in prepričani, da hodimo pravo pot v prid domovine naše, ker to stoji kot neovrgljiva resnica: Obstanek našega naroda je ne le najožje spojen, ampak naravnost odvisen od ohranitve naše katoliške vere. Ali nimamo zgledov v to? Ali se ne rekrutirajo vrste narodnih odpadnikov iz verskih indiferentistov, mlačnežev!

Hrupno nastopajo naši nasprotniki proti našemu sestanku in očitajo nam, da opravljamo le delo »klerikalizma«. Njim kličemo: Še so domoljubni možje v nebroju med nami, ki so pripravljeni braniti obe najdražji svetlinji našega naroda: Milo materinščino in sveto vero naših očetov.

Če so naši nasprotniki res svobodoljubni, naj puste nam naše živo prepričanje, katerega si ne damo od nikogar kratiti.

Ne kot organizirano vojno krdelo smo se tu katoliški Slovenci z našimi škofi in duhovniki zbrali v posvet, ampak zbrali smo se v obrambo naših najdražjih in najsvetejših idealov. Mi se nismo sešli na boj, ampak se združujemo v obrambo za ono, kar nam je drago in sveto. Zakaj bratje naši napadajo našo sveto cerkev, našo učiteljico in voditeljico naše svete vere? Nikdar ne moremo dopustiti, da se ta dar božji, naša sveta vera, napada!

Da ohranimo naše javno družabno življenje na edino pravem in srečnem temelju krščanstva, hočemo kot zvesti sinovi katoliške cerkve vse storiti. Mi hočemo neumorno, brez presledka paziti in delovati na to, da bodi v vsem javnem življenju našega naroda krščanska misel voditeljica vseh sklepov. Mladino hočemo vzgojevati v duhu Kristusa, našega božjega odrešenika, ker vemo, da tako jo storimo srečno, mi hočemo, da se vse javno zakonodajstvo izvršuje v duhu krščanstva, zato bomo tudi branili vse zakone in naredbe, ki služijo v srečo naroda. Mi hočemo urejeno imeti družabno socialno življenje v duhu Kristusovem, ker le na temelju krščanstva mogoca je rešitev za družabni red prevažnega socialnega vprašanja. Z radostjo smemo trditi, da se ogromni del našega slovenskega delavstva pridružuje onim, ki žele socialni red urediti po krščanskem načelu. V Avstriji je že nad 1100 delavskih družb z ogromnim številom poštenih delavcev, ki uvidevajo, da se da delavsko vprašanje najsrečneje urediti na podlagi krščanstva.

Mi hočemo, da bodi naš narod v vseh slojih zvest domovini svoji, pa tudi svoji veri. Zato si želimo, da naša akademiška mladež tudi hodi pota naših očetov, vse za Boga in domovino našo. In polni se mi srce radosti, ko vidim že tako lepo število vrlih, neustrašenih mladih slovenskih akademikov, ki se v »Danici« in »Zarji« zbirajo ter navdušujejo za vse lepo in plemenito, kar more osrečiti naš rod in trdna je naša nada, da bo od leta do leta naraščalo število mladih slovenskih akademikov, ki se ne bodo plašili in strašili delovati med narodom našim kot navdušeni voditelji, prošinjani prepričanja, da sveto služijo domovini svoji s tem, da vodijo narod naš po naukih svete vere.

Nam ni vse eno, ali je javno mnenje kršč. naziranja, katero sloni na načelu avtoritete, medsebojne ljubezni in pravičnosti, ali pa na podlagi paganskega egoizma in materializma, ki pozna le sebe, drugim pa krati sleherno pravico.

V današnjih časih, ko po širnem svetu divja luči boji proti sveti cerkvi, so katoliški shodi potrebni in tudi polni koristi, vsaj nas uči to delo katolikov v Nemčiji, ki se sleherno leto zbirajo v nebrojni množici, sedaj v Essenu, kjer se je slavnostnega sprejema udeležilo nad 45.000 krščanskih delavcev in zboruje 10.000 udeležnikov! Le tej krepki organizaciji se imajo katoličani v Nemčiji zahvaliti, da imajo katoličani v tej protestantovski državi tako častno pozicijo.

Tako hočemo tudi slovenski katoliki delovati in našim nasprotnikom kličem v spomin pogana Plutarha izrek: »Prej more svet brez solnce ostati, kakor država brez vere.«

Zato prepričani o tej istinitosti in v trdni misli, da tako najbolje služimo domovini svoji, idimo na delo krščansko. (Burno odobravanje.)

Govornik da besedo dr. Šusteršiču, ki nastopi, pozdravljen z dolgotrajnimi, burnimi živio-klici.

Dr. Šusteršič,
pozdravljen z dolgotrajajočimi, gromovitimi živio-klici:

Prevzvišeni vladike! Slavni zbor!

Nedavno so v Celovcu zborovali koroški Slovenci in so sklenili, da se ne udeležijo tretjega slovenskega katoliškega shoda in sicer zaradi tega ne, ker je volilni odsek v državnem zboru sklenil da Koroška dobi en slovenski mandat in ne dveh, in pa zaradi tega, ker so trdili, da je baje temu kriva »S. L. S.« (Klici: »Ni res!«) Ta sklep, gospoda moja, kaže, kaka konfuznost nazorov vlada še celo v krogih, ki bi morali imeti jasne pojme in vedeti, za kaj se gre, kadar se v današnjih časih zbera katoliški Slovenci. Ta konfuznost je simptomatična tembolj, ko je na tem shodu bilo celo 27 rimsko - katoliških duhovnikov. (Klici: Žalostno!) ki so pritrili temu sklepu (Klici: Škandal!) Seveda so utemeljili svoj za vsakega resnega in razumnega slovenskega katolika popolnoma nerazumljivi sklep s tem da so rekli: katoliški shod v Ljubljani, to je le shod »S. L. S.« Jaz imam pravico govoriti tukaj in povsod v imenu »S. L. S.« kajti 2000 zaupnikov me je iz svojega svobodnega pre-

pričanja volilo za načelnika S. L. S. (Gromoviti živio-klici.) protestujem pa proti temu, da bi današnji shod bil shod S. L. S., kajti shoda ne bi smel nihče drugi sklicati, nego vodstvo S. L. S., katerega načelnik sem jaz (Gromoviti živio-klici.) Jaz tudi nisem prišel sem in ne govorim tukaj kot načelnik S. L. S., tudi nisem prišel sem in ne govorim tukaj kot član S. L. S.; tudi nisem prišel sem in ne govorim tukaj kot državni in deželni poslanec, prišel sem iz tistega nagiba in po tisti pravici, kakor vsakdo izmed vas in samo radi tega govorim tukaj. Prišel sem in govorim edinole kot ponižni vernik svete in edinozveličavne katoliške cerkve (Gromoviti živio-klici) tukaj nisem član S. L. S. in nobene druge stranke ne, tukaj smo le katoličani in Slovenci. (Viharno odobravanje.) Tukaj se ne gre za to, ali Koroška ali katerekoli dežela po novem volilnem redu dobi en mandat več ali manj, to je vprašanje ki spada na drugo polje in ne na katoliški shod. (Klici: dobro, dobro.) Tukaj je le vprašanje ali smo prav storili slovenski katoličani, da smo se zbrali na ta shod (Klici: da prav!) ali imamo pravico in ali imamo vzroke, zbrati se na takih shodih. (Klici: imamo jih.) To je vprašanje, katero je odločilno zato, ali kedo pride na današnji tretji slovenski katoliški shod, ali pa naj ostane doma za pečjo. (Veselosť.) Naj bi se vendar ti čudni koroški modrijani učili od nasprotnikov katoliške cerkve! Danes, ko tu zborujejo v bratskem objemu sovražniki naši, tisti ki so si sicer tudi med seboj sovražniki, ki so se nedavno še blatili med seboj, zborujejo danes skupaj soc. demokratije v bratskem objemu z dr. Tavčarjem in njegovo gardo (Klici: fej, škandal!), soc. demokrati, ki so rekli da nimj gre čez vse demokratske misel, da njim gre čez vse splošna in enaka volilna pravica v bratskem objemu z dr. Tavčarjem in njegovo gardo, ki pravijo, da se slovenskemu ljudstvu ne sme dati splošna in enaka volilna pravica. Social-demokratski delavci, v bratskem objemu s tistimi, ki so rekli, da so oni le stranka tistih, ki kaj imajo, v bratskem objemu s tistimi, ki so kruto, nečuvno kruto psovali slovensko delavstvo! (Klici, škandal!) Ali združila jih je v tem trenutku ena sila, sila skupnega sovraštva zoper to, kar nam je sveto. (Klici: tako je.) Zares, ta shod sovražnikov je kakor v posmeh tistim celovskim modrijanom. Sovraštvo je združilo še celo nasprotnike, da skupaj kažejo sovraštvo zoper verske svetinje naše. Vprašam vas, ali ni ljubezen močnejša nego sovraštvo? (Klici: ljubezen.) Ali ne bi mogla, ako družji na eni strani sovraštvo, na druga strani družiti ljubezen, bratska ljubezen, vseh tistih ki priznavajo enega Boga, eno vero, enega Krista? (Pritrjevanje.) In vendar danes žalibog ne vidimo v obilnem številu zastopanih koroških Slovencev in mi jih zato pomilujemo, kot slovensko katoliško ljudstvo, da so se žalibog dali zapeljati k temu nepremišljenemu koraku (Klici: tako je.) sebi so mislili s tem koristiti, ali veselje so napravili, trenutno veselje seveda, le sovražnikom katoliške cerkve, škodovali pa sami sebi. (Klici: Tako je.) Toda kaj porečem o celovških modrijanih, ko je tam na celovškem shodu, nastopil katoliški duhovnik in se spodikal nad tem, da S. L. S. snuje katoliška dijaška društva. Čuden katolicizem tega župnika! Če ima kdo pravico, spodtikati se nad tem, ako se snujejo slovenska katoliška dijaška društva, gotovo katoliški duhovnik, ako je zvest svoji veri, nima te pravice. (Burno odobravanje.) Sicer se pa naj g. župnik potolaži. S. L. S. ni osnovala nobenega katoliškega akademičnega društva, pač pa so jih osnovali vrli in pogumni katoliški dijaki, katoliški akademiki, katerim gre za to čast in hvala celega slovenskega naroda. (Živio-klici.)

Kaj porečem nadalje če je eden teh gospodov še celo imel žalostni pogum pisati, da bi se ponižal, ako bi prišel na slovenski katol. shod? Ponižal!! Kdo se poniža, če pride tje, kjer je zbran cvet vernega naroda in njegovi prevzvišeni vladike! Ponosen naj bo vsak, tisti pa, ki misli da se poniža, ako pride, ima prav, ako ostane doma. (Živahna pritrtjevanja.)

Tedaj slavni zbor, volilna reforma je vzrok, da bratov koroških Slovencev, danes vsaj v obilnem številu ne moremo tukaj pozdraviti. Sicer jih je nekaj tukaj in Bog jih živi (burni živio-klici), ali gospoda moja, volilna reforma je vzrok, da jih ni več, in zato imam pravico tudi o tej volilni reformi danes spregovoriti par besed.

Gospoda moja! Volilna reforma ni verska stvar. Dober katolik je lahko za splošno in enako volilno pravico, ali za sedanjo volilno pravico, ali če je proti vsaki volilni pravici in za absolutno gospodstvo vladarja. Mi tudi nismo za splošno in enako volilno pravico, ker smo katoličani, temveč smo zanjo zaradi tega, ker ljudsko in demokratsko čutimo. (Živahni klici: »Tako je: dobro dobro!«)

Vem, da ta reforma ne prinese vsega, kar bi slovensko ljudstvo imelo pravico terjati, vem, da je v njej marsikaj pomanjkljivega, vem, in bolje, kot vsak drugi, — koliko napora je bilo treba, da volilna reforma ni še veliko slabše izpadla za pokrajinske Slovence; ali ker v nekih pokrajinah ravno mene napadajo, zato v tem slovenskem trenutku rečem, da, kar se tiče mojega in dela tovarišev, z jasnim čelom stopamo ne pred sodbo političnih otrok, ki so potrebni še pouka in semterje morebiti tudi še očetove palice (veselosť), temveč pred sodbo zgodovine, ki bo enkrat priznala, da pomenja ravno ta volilna reforma v kljub vsem njenim hibam uprav velikanski napredek slovenskega naroda.

(Viharni živio-klici.)

Ali so ljudje, o katerih sv. Pavel pravi, da do njih resnica nikdar ne pride, in katere, kakor nepremagljiv magnet, vleče zmota in laž.

Njim ne moremo drugače pomagati, kakor s tem, da jih vklepamo v svojo molitev. (Klici: »Dobro, dobro!«) Slavni zbor! Povdarjal sem že, da je volilna pravica zgolj politično in ne versko vprašanje. Ali, ker so že celovski zaupniki zakrivali, da o jem govorim, moram vendar dati izraz svotemu osebnemu prepričanju, da bi jaz želel iz dna duše, da bi vsi katoliški Slovenci brez izjeme se vneli za splošno in enako volilno pravico, kajti po mojem občutku in po mojem prepričanju je le **krščanska demokracija zmagonosno sredstvo v naših časih zoper brezverski radikalizem**, v katerega se skuša zapeljati naš narod. Krščanska demokracija vzgaja moško — zavedno ljudstvo, krščanska demokracija se naslanja na verno ljudstvo, katero v svoji moški zavednosti svobodno, iz notranjega prepričanja, daruje svoje srce nadzemskim idealom svete vere. Tako zavedno ljudstvo je nepristopno vsakemu zapeljanju in zmotam, ki se skušajo razširiti med slovensko ljudstvo.

Kajti ne varajmo se, v središču političnih bojev vedno in vedno skozi vsa stoletja stoji vera in za to skrbé ravno tisti, ki vedno oznanjujejo, da je vera privatna stvar in da vera nima nič v politiki opraviti. Ravno tisti silijo verska vprašanja, vedno in vedno, dan za dnem v ospredje. Po časopisih, na shodih, v javnih zastopih, v upravi, v kolikor imajo moč v rokah, povsod skušajo nasprotniki katoliške cerkve uveljaviti svoj vpliv, svojo politično moč le v tem smislu, da bi silo delali sveti katoliški cerkvi, katoliškemu prepričanju, katoliški vesti. (Pritrjevanje.) Temu početju so dali ime »svobodomiselnost«, pa v resnici tu ni ne svobode in ne misli, temveč le brutalnost, sirovost, laž in hudobija. (Viharno pritrtjevanje.)

Tu, slavni zbor, bi vendar le nekoliko omenjal, kako napačno je to, da Vi bratje izven Kranjske, na katere se sedaj posebno obračam, vedno tako z neko zaničljivostjo govorite o našem boju proti sovražnikom sv. vere in ga imenujete »kranjski prepir«. Ali ne čitate časopisov naše liberalne stranke, ali ne poznate njenih izjav v javnem življenju? In vi mislite, da je to malenkostni »kranjski prepir«! Boj za najvišje ideale, za častni in večni blagor slovenskega ljudstva, to je tisti »kranjski prepir«, kakor ga imenujete. (Živahno pritrtjevanje.)

Saj liberalna stranka, kakor nalašč, ravno sedaj objavlja svoj najnovejši program. Seveda pred dobrim desetletjem je bil program ves drug. Takrat je imela liberalna stranka shod zaupnikov iz vseh slovenskih pokrajin in takrat se je shod soglasno izrekel za to, da so »nevenljiva načela katoliške vere edina trdna podlaga vsemu javnemu razvoju slovenskega naroda«. Nekaj let pozneje prašal sem nekega voditelja liberalne stranke slovenske: »Leta 1894ga ste to sklepili, vaše delovanje je pa ravno nasprotno, kako pa to pride? Če bi vi izvrševali vaš program iz l. 1894, potem smo vsi edini, razpora je konec, saj družega nečemo, nego, da so nevenljiva načela katoliške vere podlaga in temelj vsemu našemu javnemu delovanju.« Ali kaj je mož odgovoril? »Ja«, pravi, »to je bila sama hinavščina, in, saj veste, da brez hinavščine ni nobene politike.« (Živahna veselost.) No, glede liberalne stranke sem to seveda vedel, glede katoliških Slovencev pa temu ni tako.

Od l. 1894. je minulo dvanaest let in letos spomladi je liberalna stranka sklenila, da si napravi nov program. Pol leta je kokodakala in kokodajala (živahna veselost) in vsi smo čakali na jajce, ki ga bo ta puta izlegla, in ravno o pravem času, ravno pred našim katoliškim shodom, nekoliko po celovškem shodu, v blamažo onih koroških duhovnikov, ki so v zadovoljnost lib. stranke bili proti našemu katoliškemu shodu, se je to jajce v častitljivem »Sl. Narodu« pokazalo. (Živahna veselost.) In glejte, vse, kar nam je razkrila liberalna stranka v svojem programu, v glavnih točkah svojega programa, so te verske točke: (Klici: Tako je) Ven z vero iz javnega življenja je ena točka, ven z vero iz šole je druga, proč s krščanskim zakonom je tretja.

Vprašam vas, slavni zbor, kedo tlači in sili vero v javno življenje, če ne nasprotniki naši? (Klici: Tako je). Ali so ti morebiti tako smešno-naivni misliti, da si bomo mi dali čisto mirno in ponižno svojo glavo odrezati? Ali mislijo, da bomo silo pustili delati svojemu verskemu prepričanju? Ali si je kedo domisljal, da si bomo pustili silo delati naši vesti, ali so si mislili, da bomo mi na nož izročili takim ljudem najdražje, kar imamo na tem svetu svojo dečo, svoje otroke? (Viharni klici: Nikakor ne.)

Ali mislijo, da bomo mi pustili silo delati sveti katoliški cerkvi, (klici: nikakor ne.) Ali mislijo, da bomo mi pustili blatiti našo katoliško duhovščino, naše vladike? (Ponovljeni viharni klici: nikakor ne.)

Motijo se, kakor so se vselej zmotili, ti generali z vedno manjšo armado. (Veselosť.) Generalov imajo vedno več, armade pa vedno manj. (Živahna veselost in burni živio-klici.)

Ne! Nobena sila sveta nas ne odtrga od katoliške vere in cerkve; to vero mi nosimo v svojih srcih in ta vera, ki živi v naših dušah, ne umre nikdar, in če se grob zapre nad nami, potem bo šele še bolj živela. (Gromovito odobravanje.)

Če pravijo nasprotniki naši: »vera ne spada v javno življenje« potem pa naj v javnem življenju vero v miru puste, naj spoštujejo naše versko prepričanje! Naj sami doma delajo, kar hočejo; zato so mi ne brigamo, mi ne gremo gledat v njihove hiše, kaj delajo, to je njihova stvar, ampak nas naj v miru puste, (klici: tako je), našo vero naj spoštujejo in morajo jo spoštovati (burno pritrtjevanje) in bodo jo spoštovali. (Gromoviti živio-klici.)

S takim smešnim programom v sredi tako vernega, moškega naroda, kakor je slovenski narod, se upa, stopati na površje ta propala dekadentna liberalna stranka. (Klici: Fej! Škandal.)

Seveda se obeša potem na škrice ljubljanskih socialnih demokratov. Dobro teknilo! (Veselosť.)

Ali meni se zdi, da se bo liberalni stranki v kompaniji s socialnimi demokrati tako godilo, kakor se je pri neki kompaniji godilo nekemu kmetu. Bilo je v visokih hribeh spomladi, ko so se utrjavali plazovi. Dva kmeta sta šla iz planine doli in eden je rekel: Plaz se bo utrgal. In res, komaj je to izpregovoril, se je plaz udrl in enega teh mož pokopal. Ali drugi je bil dober prijatelj njegov, kristjan in pogumen mož, in vztrajno je napenjal vse svoje sile, trudil se v nevarnosti za svoje lastno življenje in končno je izkopal ven svojega prijatelja. No, pravi ves ginjen rešeni prijatelj, hvala ti, dragi moj, odslej bodeva vse delila. — In drugi mu je silno ginjen roko ponudil in rekel: Dobro, že velja.

Par dni pozneje je rešitelj dobil za svoj junaški čin veliko nagrado, petsto tolarjev. Komaj je ta denar spravil, kar naenkrat pride prijatelj, katerega je rešil, k njemu in pravi: Ti si dobil petsto tolarjev, sedaj moraš polovico meni dati. Saj sva se domenila, da bova vse delila, kar imava, in ti si bil s tem zadovoljen in si mi v roko segel. Oni se je branil, ta ga je tožil in nazadnje je revež res moral plačati polovico svojemu prijatelju. (Veselosť.) Tako bo šlo tudi pri tej kompaniji, ki jo je liberalna stranka sklenila s socialnimi demokrati. (Ponovljena veselost.)

Socialni demokrati bodo imeli dobiček, liberalna stranka pa nič drugega, nego še bolj dolge nosove, kakor jih ima, in pa izgubo. (Živahna veselost.)

Seve, danes je združena s socialnimi demokrati v bratskem objemu in hoče od na katolikov, da bi šli zopet v katakombe. (Veselosť.) Ali naj se ne motijo!

Mi nimamo nobenega vzroka v katakombe be iti, mi ne gremo v katakombe (Klici: Ka se!) mi imamo pravico biti na jasnem solncu (Klici: Tako je!) in ne v katakombah, v ka takombah naj gredo liberalci, če jih veseli (Živahna veselost), če pa pride od tega, da s bo treba metati, potem garantiram liberalcem., da bodo oni potisnjeni v katakombe, pa ne mi. (Burno pritrtjevanje.) Mi slovenski katoliki ne zahtevamo nič drugega, kakor svobodo (Klici: Tako je!) za ljudstvo, svobodo za naše versko prepričanje, za našo vest, svobodo za sveto katoliško cerkev. To pa ni nobena svoboda, da bi se mi morali skrivati; svoboda je to, da mi kot svobodni narod, odvisni le od Boga in od tistih, ki jih je On postavil za naše gospode, molimo svojega Boga in častimo brezmadežno Devico (Burno odobravanje). Od tistih pa, ki žalibog niso našega prepričanja, pa zahtevamo vsaj eno, kar zahtevati sme vsakdo od vsakega omikanega človeka, da spoštujejo našo vero, da spoštujejo najsve-tejše, kar imamo na tem svetu, in da se ne drznejo, dotakniti se sv. zakramenta zakona. da se ne drznejo dotakniti se naše dece (Viharno odobravanje in živio-klici). Vera ne sme iz šole (Viharni klici »Nikakor ne!«), cerkev mora imeti svobodni pristop v šolo (Klici: »Tako je!«). Kdo pa plačuje to šolo? (Klici: »Mi!«). In slovensko ljudstvo bo odlo-čevalo, kakošna bode šola (Burni klici: »Tako je! živio!«), ne pa smešna klika generalov brez armade.

Slavni zbor! Poleg žive vere v naših srcih imamo Slovenci še poseben razlog oklepaj se svete katoliške cerkve, razlog, ki ga je že omenil častiti gospod predsednik v svojem govoru. Kdo pa je ohranil našo narodnost v teku stoletij? Povsod je bila zatrtja, le v cerkvi je živela naša narodnost, je živela naš slovenski jezik. (Živahno pritrtjevanje.) To je bilo le mogoče, ker je cerkev imela pravice, ki nikdar ne zastarajo, ki so starejše in bolj vzvišene, kakor celo pravice države, ki so višje še celo, kakor pravice vladarja samega, kar naš presvetli vladar hvala Bogu javno priznava, ko tolikokrat pobožno in ponižno gre za Najsvejšim (Gromoviti klici: »Bog ga ohrani!«) Cerkev mora imeti svobodo, svobodna katoliška cerkev, to je sigurno zavetje za našo narodnost, za miljo našo materino besedo. Zgodovinar bo pisal in danes že lahko zapiše, da je katoliška cerkev med Slovenci tisti faktor, ki je ohranil našo narodnost (Klici: »Tako je!«) in kateremu se imamo zahvaliti, da dandanes živimo kot slovenski narod in sicer kot spoštovan narod, in da napredujemo hvala Bogu v boju za svoje pravice, za svoj blagor. (Živahno odobravanje.)

Menim, slavni zbor, da je iz teh mojih izvajanih posneti, kakšno vlogo ima vera in kakšno vlogo ima cerkev v politiki za nas, za slovenske katoličane. Odbijati moramo napade sovražnikov na cerkev in naše sveto versko prepričanje. Bojevati se moramo za svobodo svete cerkve, braniti moramo to svobodo, kjer pa je ni, jo moramo izvojevati. Ali ni sramotno, kar se je nedavno zgodilo v Bosni, kjer Avstrija gospodari, da se je tam državna oblast drznila, kaznovati škofa, ker je krstil Mohamedanca, ne da bi bil popred vladjo prosil dovoljenja. (Klici: Sramota! Bog živi dr. Stadlerja!) Zares iz srca nam gre vsem, ko kličemo: Bog živi in ohrani vrhbosanskega vladiko (Viharni klici: »Bog

ga živi!». Ponosni smo nanj, da je Hrvat, sin bratskega nam hrvatskega naroda! Mi vidimo v njem mučenika, ali osiguran naj bode, da ves jugoslovanski, sploh ves katoliški svet s ponosom, z zaupanjem, z največjim spoštovanjem nanj gleda pri njegovem mučeništvu; državna oblast pa se mora upogniti in se bode upognila, ko bo ljudstvo svobodno in po enakem pravu govorilo na volišču (Gromovito odobravanje).

Rekel sem: Za svobodo svete cerkve se moramo borovati, tembolj ker je ta svoboda zavetje naše narodnosti. Borovati pa se moramo tudi za nekaj drugega in v svojo dolžnost si štejem, to danes pri tej priliki povedati, borovati se moramo tudi za čast naših duhovnikov (Burno odobravanje).

Gospoda moja, pomislimo eno, kar je nekdo izustil, ki ni bil »klerikalec«, ampak popoln brezverec, bogotajec: filozof Carneri. Ta je rekel: Ni je vere brez cerkve in ni cerkve brez duhovnikov. Ako branimo čast svojih duhovnikov, kadar so po krivici napadeni — in to je navadno tako — potem branimo čast svete cerkve (Burno pritrdjevanje). Kajti Kristus, naš gospod, je rekel, da kdor njih ne posluša, je kakor pagan. Ja seveda, tudi naši liberalci pravijo: vsaj mi hočemo tudi svobodo za cerkev, naj bo popolnoma svobodna cerkev! Toda, ko se z liberalci o tem malo bliže pomenimo, pridemo šele nato, kako si mislijo to svobodo. Mislijo si jo namreč tako, kakor si jo mislijo francoski nasprotniki katoliške cerkve, francoska vlada in večina francoskega državnega zbora. Svobodna cerkev, pravijo in v resnici delajo največjo silo katoliški cerkvi celo cerkve vzeti, tako da bi katoliški francoski narod niti v svojih cerkvah, katere je on zidal in on vzdrževal s svojimi žrtvami, s svojimi žulji, ne mogel več moliti svojega Boga. (Klici: »Žalostno!«) Kaj pa je rekel naš ljubljanski župan Ivan Hribar dne 7. novembra 1905 v kranjskem deželnem zboru? (Klici: »Čujte!«) Rekel je to-le:

»Duhovniki imajo pravico, braniti se« — jako milostno od gospoda župana — »ali branijo naj se tam, kjer so napadeni, to je izven cerkve, v cerkvi jih nihče ne napada«. Tedaj če je duhovnik napaden »v Sl. Narod«, tedaj naj po mnenju ljubljanskega župana gre v uredništvo »Slovenskega Naroda« se braniti. (Veselost). Ali če je duhovnik napaden na ljubljanskem magistratu, naj se gre na magistrat braniti (Ponovljena veselost) — po mnenju župana Hribarja namreč, ali če je napaden v Hribarjevem stanovanju, naj se gre tja braniti v Hribarjevo stanovanje; samo tam, kjer ima cerkev prvo besedo, namreč v cerkvi tam se pa ne bi smel braniti! To je tista liberalna »svoboda«, tako svobodo si mislijo liberalci za cerkev. Oni si stvar mislijo tako: Kadar bo duhovnik iz prižnice govoril, mora žandar biti zraven (veselost), ki mora natančno na vsako besedo paziti in vedno poročati oblasti, in potem bodo gospodje pri zeleni mizi odločevali, ali je duhovnik prav govoril, ali ne. To je svobodna cerkev, kakor si jo mislijo liberalci. Mi seveda si mislimo to svobodo nekoliko drugače. Mi si mislimo to svobodo tako, da cerkev zamore popolnoma svobodno in neodvisno od vsake posvetne oblasti, izvrševati svoje visoko, vzvišeno znanje; in zato, kar duhovnik govori v cerkvi, ni nobenemu drugemu odgovoren kot svoji vesti in svojemu škofu. (Viharni živio-klici). To svobodo mi zahtevamo za cerkev in izvojevali jo bomo. (Pritrdjevanje). Seve, slaven zbor, mi smo verni, drugi so neumni. Vsled tega popolnoma drugače razumevamo življenje mi, popolnoma drugače razumevajo življenje oni. Zanje je življenje vse, pri grobu se vse neha zanje. Za nas je to življenje najmanjše, za nas se onkraj groba pravo življenje šele prične. Tam kjer se dviga grob, nadgrobni griček, tam šele dosežemo svojo pravo, večno domovino. (Živahno pritrdjevanje). Ker hočemo mi za slovensko ljudstvo, za svojo dečo, za svoje ljube in drage ne samo časnega blagor, ampak tudi večno srečo, zaradi tega nas prepada loči od onih, ki nimajo te vere, zato se pa tudi ne strašimo nobenih težav. (Klici: ne!) Vedno in vedno kličemo, kakor smo danes molili po sv. maši in, kakor vsak dan pa tihi sv. maši molimo in kličemo: O gospod, milostno glej na tvoje ljudstvo, ki k Tebi kliče! To je molitev celega slovenskega ljudstva, ki nosi v svojih srcih neizbrisne ideale svete cerkve, svete vere. O gospod, milostno glej na Tvoje ljudstvo, na Tvoje slovensko ljudstvo, ki Ti je vdano zvesto v vseh veselih in žalostnih dneh, na Tvoje ljudstvo, ki k Tebi kliče za pomoč. Ta molitev naj nas nikdar ne zapusti, naj nas ne zapusti v veselih in ne v žalostnih dneh. Ne bodimo nejevoljni, ako nam Bog pošlje hude dneve, vsaj vemo, da moramo trpeti na tem svetu, da moramo marsikaj prenašati, če drugače ne, laži, obrekovanja svojih nasprotnikov. In koliko jih je izmed nas tukaj, izmed vas tukaj, možje in žene slovenske, ki v potu svojega obraza delate za vsakdanji svoj kruh, koliko izmed vas, ki včasih ne vedo, kakšen kruh bodo drugi dan mogli dati svojim otrokom. In kaj vas drugega drži kvišku, kakor sveta, živa vera, uverjenje in prepričanje, da boste za vse to, kar pretrpite z dobro voljo na tem svetu, tisočkrat in tisočkrat na onem svetu plačani. To je, kar drži kvišku bomo slovensko ljudstvo v najhujših bojih in to je bo tudi v bodoče vedno in vedno kvišku držalo. Vedno bomo obračali svoje oko kvišku nad sinje višave, ki za naše človeško oko tvorijo nebo, nad sinje višave, koder oko naše vere vidi znamenje sigurne zmage in sigurne sreče: sveti križ in ob vznožju svetega križa brezmadežno Devico Marijo. (Živahno odobravanje). Naj nam usoda prinese, kar hoče, vse se ali žalostne dni, vedno in vedno bo iz na-

šega srca se dvigal klic proti nebu: Hvaljen bodi Jezus Kristus! (Viharno odobravanje in dolgotrajni burni živio-klici).

Kanonik dr. Šarič (Sarajevo)

burno pozdravljen, se v imenu mukotrpnega bosanskega katoliškega naroda javno zahvaljuje dr. Susteršiču, da se je spomnil Bosne in nadškofa dr. Stadlerja, mučenika za katoliško stvar in za hrvatstvo. Prosi, da bi se v molitvi spominjali Bosne, da se je Bog usmili in jej da svobode, ko Bosna dojde k materi Hrvatski. Prosi slovenske poslane, naj kakor je storil letos dr. Susteršič, dvignejo svoj glas za katoliško cerkev v Bosni in njeno svobodo. (Odobravanje.)

Dr. Korošec

govori o kmečkem vprašanju. Posledica liberalizma je propad kmetijstva. Kako slabi so sadovi liberalizma, kaže sedanjí umirajoči držav. zbor. Osvobojejuju kmeta od tlake in desetine so sledila velika bremena in silno zadolženje, cena kmečkem pridelkom je padla, sedaj so posestva razkosana, poslov ni več dobiti, še otroci gredo od hiše do hiše za boljšim kruhom. Kmečki stan v Avstriji tare sedaj 8000 milijonov vknjiženih dolgov.

Slovenski izseljenci niso podobni izseljencem drugih narodov: to niso blede, izstradani obrazi, ampak krepke postave, najčvrstejši ljudje, ki gredo le zato po svetu, ker vidijo, da bi doma bili vedno le sužnji svojih dolgov. Oni gredo po svetu z veselim upom, da bodo drugi državi bolj prosili. Zato pa pada v Avstriji kmečko prebivalstvo sorazmerno z drugimi stanovi po številu, in Avstrija se bliža temu, da postane industrialna država.

Zato se pa mora naš kmečki stan organizirati, seči mora po samopomoči v zadrugah. Država pa mora poseči vmes s tem, da varuje ceno kmečkemu pridelku, dati mora kmetu, ki zdaj prispeva za vse šolstvo, njegovo lastno strokovno šolstvo.

Zahtevamo, da država posveti kmečkemu stanu vse sile, a največ bo pomagalo, če se začne širiti kmečka zavest. Kmet se mora zavedati svojega velikega in važnega pomena v domovini in državi. Kmečke zahteve moramo staviti v prve vrste (burni živio-klici), kakor on tudi stoji vedno v prvih vrstah za korist družbe. (Burno odobravanje). Odkod pa prihajajo drugi stanovi? Poglejte jih! Sami kmečki sinovi so! (Tako je.)

Kmet je tudi najbolj državo vzdržujoči stan. Ko so na Ruskem revolucionarji hoteli strmoglaviti carja, se je kmet dvignil v protirevoluciji in se postavil za carja. Tako je kmečki stan povsod oni živelj, ki ohranja državo, prestol in oltar. (Tako je.)

Zboljšanje kmečkega stanu se pa ne da doseči brez boja; zato mora kmet napadati nasprotno trdnjavo. Na odločilnem mestu naj povsod zavira kmečka zastava: Na zastavi se blišči sv. križ, pod njim so zapisane vse kmečke zahteve in želje. (Odobravanje.)

Slovenski katoliški kmetje! Katoliški shod vas pozivlje, da nesete idejo stanovske zavesti seboj in zbirate svoje sotrpine. Potem bo država videla, da ne sme zanemarjati tako važnega stanu. (Dolgotrajno, burno odobravanje).

Govornik goriškega kršč. soc. delavstva.

G. Cotič (Miren pri Gorici) pozdravlja v imenu goriškega kršč. soc. delavstva.

Kako dobro nam stori in kako nam pogum raste, ko vidimo, da nas ni malo v boju za sveto stvar, ampak velika armada nas je tukaj zbranih in kar je najlepše, naša mladina je z nami, naš up. Čegar mladina, tega prihodnost. Današnji dan priča, da se na Slovenskem naše vrste množijo kljub vsem zaprekam od strani sovražnikov!

Težki časi so nastopili za vsacega, ki hoče svoje versko prepričanje javno kazati in po njem delovati. Zasmehovanje, sramotjenje, žuganje pa tudi preganjanje zadeva vse, kar nosi katoliško ime: to pa nas nič ne moti. Dokler nas preganjajo in napadajo, bodimo vedno prepričani, da takrat smo na pravem potu! (Tako je!)

Pa, tudi velika armada nič ne opravi v boju, ako ni izvežbana in se ne zaveda, zakaj pravzaprav je in kaj hoče. Zato moramo gojiti zavednost v svojih vrstah, zavednost pa mora roditi nevtrastnost. Vso pozornost obrnimo zlasti na strokovno in gospodarsko polje, ker od tega je odvisna naša zmaga. Delajmo vsi složno na to, da ne bo naše ljudstvo gmotno odvisno od naših nasprotnikov, ker dokler bo gmotno od njih odvisno bo tudi duševno v njih krepiljih. Delajmo torej vsi složno kolikor je v naših močeh! Več ko ima kdo zmožnosti več je dolžan delati. In v resnici so med nami možje ki svojih talentov niso zakopali, ampak jih vrlo izrabljajo. Bog jih živi in pomnoži njih vrste! (Burno odobravanje.)

Dr. Krek o katoličanstvu in o socialnem vprašanju.

Dr. Krek (živahno pozdravljen) omeni, da govori danes le zato, ker je odpovedal naprošen celovški govornik.

Pravijo, da verska misel več nima moči, a katoliški shodi pričajo, da je verska misel še vedno močna dovolj, pridobiti ljudstvo za največje žrtve. Krščanstvo je nastopilo kot poživljajoča sila, ki je zbudila zavest ljudi, najprej kmečki stan, je dvignila mesta in rodila smisel za skupno delo. Majhne stvari so opustili in ustvarili veliko krščansko omiko, katere sadove uživamo mi. Govornik našteva nato razne sadove katoliških shodov.

1. Po katoliškem shodu se mir seli v vas. Najhujša rana našega naroda je medsebojno sovraštvo in prepir med ljudstvom.

Ta kuga se mora zatreti in spraviti iz naše srede. Za tak božji mir, po katerem se pozabijo nasprotja, ki izvirajo večinoma iz malenkostnih razmer, je najboljšo sredstvo taka velika verska manifestacija. Vsak tak velik shod odlošči nekaj zastarelega zakotnega blata z ljudstva in ga dvigne do višjih, plemenitejših čutil. Naj tudi starši vzgajajo mladino v tem smislu, da moli za mir in ko jo uče spoznavati svojo lastnino, ji naj vcepijo zavest, da more srečno živeti na njej le, če bo v miru s svojimi sosedi. (odobravanje.)

2. Smisel za svobodo in enakost se goji po katoliških shodih. Revez v očeh tega sveta ne velja nič. V katoliški organizaciji pa revez dobi neki viden prostor. Revezi so ohranili našo domovino, našo omiko, umetnost, naše cerkve. (Odobravanje.) Ob vsaki verski manifestaciji slavi revščina svojo zmago, katolicizem ji daje moč in upanje. Drugod imajo za revščino samo dvojico, ali: Vdaj se, ali: Razbij spone s silo. Sila pa ima to lastnost, da je na prodaj. Mi nismo nikomur na prodaj.

3. Razširjenje dušnega obzorja. Najtežje je občevariti z omejenimi ljudmi. Odtod izvira nesrečna separatistična politika (zgled Korošci), mi pa moramo gledati da si razširimo pogled in obzorje.

4. Smisel za skupno delo. Ni mogoče doseči velikih stvari brez velikih, močnih zvez. Cerkev ima svoje ljudi povsod, v mestih in pragozdih, je najboljša šola organizacije, v njej živi navdušenje za vsak napredek. V nas živi zavest. Naši cilji so visoki, lepi, a zvezani med seboj, združeni z onimi cilji, ki segajo od zemlje do neba. Delo je skupna stvar, je tudi klic nasprotnih strank. A socializem socialne demokracije so le sanje, nemogoče že zato, ker se njih cilji končajo na tem svetu. Soc. dem. zahteva od svojih pristašev največjih žrtev, odreči se morajo pravici lastne osebnosti, a jim ne odgovarja na najvišja vprašanja življenja: Kaj je po smrti? Soc. demokracija se je začela na Nemškem v protestantovskih krajih, kjer je cerkev popolnoma podložna državi. Ker so delavci v državi videli zastopnico kapitalizma, so obrnili svoj srd tudi proti cerkvi in videli v njej svojo sovražnico. Odtod njihova zahteva, da se mora ločiti cerkev od države. To geslo je v svojem začetku cerkveno-politično, ne brezversko. Danes je pa pri nas dobilo to geslo pomen boja proti cerkvi in religiji. Med treznejšimi soc. demokrati se že širi misel, da je njih organizacija strokovna in da mora delati za zboljšanje delavskih razmer. Če bomo mi delovali v korist ubogega ljudstva, bo morala tudi socialna demokracija priznati, da je vnebovpijoč greh odvrčati delavce od cerkve.

5. Naš namen je človečanstvo. Noben pravi humanizem ni tam, kjer se ne pozna vzor človeštva — Krist. Tudi tam, kjer ne priznajo več katoliške cerkve, so si ohranili duha te cerkve, kolikor mislijo na pravo delo v korist človeštva.

6. Pravijo, da smo hlapčevski narod. Mi lahko rečemo danes, ko toliko ponosnih mož ve, kaj so in kam gredo: Mi smo gospodje! Prej je bil gospod tisti, ki je imel skrb za splošni blagor, mir in red. Danes pa ljudje v takih rečeh, ki jih je prej imela gosposka, sami odločujejo. Prej se je reklo: Grajščak je veren, zato je tudi kmet, Danes se pravi narobe: kmet je veren, zato mora gospod spoštovati njegovo vero. (Burno odobravanje).

7. Nas vodi naša pamet, razsvetljena po naukih naše vere. Mi imamo isto pamet, kot 550 milijonov ljudi, ki verujejo v Krista. To pamet si bomo tudi ohranili in skrbeli, da jo bo imel bodoči rod. Ne za svobodno misel, mi smo za pametno misel. (Odobravanje).

8. Tovarniški dimniki in bolestno žvižganje tvorniških piščalk kličejo delavskemu ljudstvu: Trpi, in umri! Zvonenje naših cerkv nam pa kliče: Delaj, moli, živi!

»Delajmo za narod!« Tako upijejo večinoma oni, ki najmanj delajo. Mi smo v zavesti resnice in zato brez sovraštva. Sovraštvo nasprotnikov pa nas ne zadene. Oni imajo veliko napako: Premalo jih je! (Odobravanje.)

Klic katoliškega shoda do nas vseh je: Tukaj je narod, delajmo zanj!

Nato predsednik zahvali govornika.

Besede Kristusove: »Kdor mene priznava pred ljudstvom, tega bom tudi jaz priznal pri svojem Očetu v nebesih« so nam vodilo. Zato smo v današnji svečani uri jasno in javno izpovedali, da smo in ostanemo verni sinovi sv. cerkve naše. (Odobravanje). Uverjeni pa smo tudi, da tako prav delamo in s tem najbolje služimo domovini svoji. Vam pa prevzvišeni naši cerkveni kneze in škofje vam svojim vodnikom v tej slovesni uri obečamo, da hočemo pod vašim modrim vodstvom kot verni sinovi vsikdar biti na braniku za našo sveto vero. Vi pa bratje slovenski katoliki ponosite v vse vaše širne lepe slovenske zemlje seboj to slovesno obljubo in netite ogenj ljubezni za Boga in domovino ter čuvajte, da vedno ostanete resnični rek: Slovenec sem in katoličan. Ako se bomo svojih dolžnosti zavedali, bo sledil tretjemu katoliškemu shodu še marsikak katoliški shod. Ker svet naj ve in vse, da smo pripravljani stati vsikdar na braniku za Boga in domovino. Toda nepopoln bil bi današnji sestanek če se ne bi spominjali kot

verni katoliki onih dveh oblastij, katerim dolgujemo pokorščino in vdanost — to sta papež sv. oče Pij X. in cesar Franc Jožef I.

Predlagam, da se odposljeta udanostni brzojavki sv. očetu in Nj. Veličanstvu.

Z gromovitim odobravanjem je bil predlog sprejet. Nato je predsednik zaključil to krasno, impozantno zborovanje.

Liberalna klika se predstavlja.

Udeležnikom katoliškega shoda je pripravljalni odbor preskrbel, da so si lahko ogledali razne znamenitosti, liberalci so pa poskrbeli, da so si udeležniki ogledali lahko tudi liberalno pobalinstvo. Če so liberalci mogli kedaj podati boljši dokaz, kako sovražijo katoliška načela in kmeta, so storili to včeraj. Nam so s tem le koristili. Vneli so množice še bolj proti sebi in videli bodo na raznih nasledkih, da so s svojo včerajšnjo »demonstracijo« le opravljali delo za nas.

S shoda v »Narodnem Domu« je priletelo za škofijo na Vodnikov trg kakih 300 ljudi, ne da bi jim policija prej zaprla pot. Naši somišljeniki bi lahko shod v »Narodnem Domu« razbili, če bi jim bilo ob prireditvi katoliškega shoda za skandale, izzivali so bili torej liberalci, ljubljanska policija je pa preskrbela s tem, da izzivačem ni prej zaprla poti, da bi se bila pripetila lahko velika nesreča, ako bi množice s slavnostnega prostora udrle na izzivače in bi potem liberalci zgubili še tistih par pobalincev, kar jih imajo. Ko so demonstrantje prihajali po Vodnikovem trgu, jim je policija letela nasproti, da jih »uredi«. Naši reditelji so zadrževali naše ljudi, da se niso spustili nad demonstrante, skoro same paglavce, ki bi šli vsi v Ljublanico, da se naši somišljeniki niso zadrževali. Shod v Alojzijevešči se ni bil končan. Nevarnost je bila vsak trenutek večja, da pridejo množice iz Alojzijevešče in pomedejo izzivače. Policija je pa demonstrante »urejevala« kakor bi imela navodila od liberalnega generalštaba. Razvrstila jih je od Mahrove hiše do Vodnikovega spomenika in je izjavila, naj bi šli udeležniki mimo po cesti. Naši reditelji so izjavili, da odlože rediteljstvo, ker niso zato tu, da bi krili nerodnosti ljubljanske policije, da ne prevzamejo odgovornosti, ako bi potem množica se ne pustila izzivati in bi pretepla liberalne paglavce, med katerimi smo opazili le malo odraslih: poštni uradnike Vernika, Mayerja, Podgornika, Gerbiča. Ti gospodje so baje smatrali za svojo uradniško čast, biti v družbi z ljudmi, katerim se je videlo, da so kakor nalašč izbrani iz policijskega albuma. Ko se je med našimi izvedelo, kak spalir smrkavcev je uredila policija, je nastalo silno ogorčenje. Ljudje so hoteli naskočiti izzivače, reditelji so jih le s silo zadrževali, vsak čas se je bilo pa bati, da upliv rediteljev od razburjenju opeša in da množica strese svoj srd nad liberalnimi izzivači. Prve vrste so že potiskale proti liberalcem . . . v tem trenutku pa izza vogala Mahrove hiše prileti 80 orožnikov, ki se vstopijo pred množico in jo ločijo od izzivačev. Takoj se je videlo, kak red nastane, če je varnostna policija res na svojem mestu. Liberalna klika misli, da ji je proti policajem vse dovoljeno, policija nima niti najmanjšega vpliva nanje, ko je pa prišlo orožništvo, je bil kmalu napravljen red. Paglavci so šli pred orožniki na razne strani, kakor bi jih veter proč popihal. To je bila za paglavce rešitev. Orožništvo je zaprlo nekatere ulice in s tem za paglavce napravilo pravo delo usmiljenja. V tem trenutku se je končal shod v Alojzijevešči. Tisoči so stopili na cesto in poplavili ves trg. Pogled na to množico je bil veličasten, nepozabljiv ostane vsakemu, kdor jo je videl. Množica je šla mimo škofije, v sredi škofije, potem pa se je obrnila proti Marijinemu trgu, kjer se je mirno in dostojanstveno razšla. Nasprotniki so morali utihniti — bila nas je taka premoč, da je morala dati respekt.

Obmejni Slovenci so nam izjavljali, da imajo ob mejah hud boj z nemškutarji, a takih surovežev nimajo ondi. Tuji gostje, zlasti Hrvati, so bili pa ogorčeni, da jih tako sprejema stranka, ki pravi, da gospoduje Ljubljani in ima tu »slovenskega« župana. Mi pa smo na naše množice ponosni. Vsak, kdor jih je nepristransko opazoval, moral se je čuditi, kako lep red vzdržujejo, kako se vse točno razvija, moral je pripoznati, da imamo izobražene množice in da je surovine iskati le med našimi nasprotniki.

Popoldne je bilo ogledovanje mesta v raznih skupinah. Tudi tu je vladal najlepši red! Mir tudi od nasprotne strani ni bil več moten, le zvečer je neki pobrali na četrty kamen pri stolnici položil neko s smodnikom nabasano sestavino, takozvani »Kanonenschlag«, ki se razpoči s silnim pokom, in je to zažgal. Dasi je policija pravila, da ima ondi okolu straže, dasi je moral pobalin dolgo časa prižgati in je potem bežal preko jubilejnega mostu, kjer bi tudi morala stati policija, je odnesla pete. Dva policaja sta prišla na pok gledat, kaj je, pa jima ni prišlo na misel, krivca zasledovati. Prav počasi sta si kamen ogledovala . . .

To je tudi poglavje o mestni policiji in dokaz, da pod sedanjim sistemom za vzdrževanje reda ni sposobna. Po vedno novih takih faktih se vedno bolj bližamo državni policiji v Ljubljani. Mi hočemo v stolnem mestu dežele imeti red in mir, ker ne maramo, da bi se radi par pobalinov odganjali tujei in se na račun pobalinov govorilo o negostoljubnosti Ljubljane. To bo koristilo Ljubljani, vse drugo pa njei in Ljubljani le škoduje. Korist liberalne klika pa ni korist Ljubljani!

Delavski sestanek.

V mali dvorani »Uniona« se je vršil ob 2 popoldne sestanek delavstva, na katerem

se je razpravljalo o delavskem glasilu „Naša Moč“ in o drugih delavskih zadevah. Sklepalo se je o vprašanjih, ki se tičejo uredovanja lista in stališča, ki ga zavzemaj list v nekaterih dvomnih vprašanjih. Razprava je bila živahna. Sestanek je vodil urednik „Naše Moči.“ Razprave so se udeleževali: Lončarič in Putrih, (Trbovlje), Terezija Bučar (Ljubljana), Čebulj (Jesenice), Papov (Tržič), Ivan Kavčič (Idrija), Anton Jeriha (Dev. M. Polje), Jeraj (Ljubljana), Jožef Gostinčar (Ljubljana). Po razgovoru o „Naši Moči“ se je pa razpravljalo o ustanovnem shodu „Vseslovenskega delavskega političnega društva.“ Razprave so se udeležili Gostinčar, dr. Pegan, Moškerc, Lončarič, Čebulj. Vrhila se je tudi seja izvrševalnega odbora, s. k. delavstva, ki je sklepal o taktiki, ki jo je zavzel k. s. delavstvu. Razprave so se udeležili: gg. dr. Pavlica in Premru, Gorica, Gostinčar, Jeriha, Čebulj, Moškerc. Sklenilo se je, da se vrši 8. in 9. decembra t. l. delavska akademija na Jesenicah. Svojo soudeležbo za predavanja so že obljubili g. dr. Pavlica, g. Premru, dr. Krek, Gostinčar, Moškerc.

Ljudska veselica.

Trudapolnemu poučnemu in izobraževalnemu delu sledi počitek, razvedrilo. Poskrbel je za oboje pripravljavni odbor. In polniti so se pričeli obširni prostori „Uniona“. Natlačena polna je bila velika „Unionova“ dvorana, poln vrt in dvorišče ter drugi stranski prostori. To ti je bilo življenje. Ni bila več veselica ljubljanskega katoliškega prebivalstva, ne več slovenska in tudi ne več jugoslovanska zbirališče ljudstva, ki išče zabave in razvedrila. Ne! Veselica je že imela vseslovanski značaj. Z daljnega severa so prihiteli naši bratje sorodni nam po jeziku, veri, srcu in misljenju, zastopniki organizacije ljudstva iz onih srečnih krajev na Moravi, kjer sta slovanska brata apostola Sv. Ciril in Metod učila v katoličanstvu naše prednike. Došli so gg. Šamalik, Pribil, Polanský, Bartoň, Žampach, Drobný, Hyždal, burno pozdravljeni.

Pozdravila sta naše češko-moravske brate dr. Lampe in pa gospod Anžič v navdušenih besedah. In oni jima niso ostali dolžni bratskega odgovora. Pozdravljali so ti zaslužni voditelji katoliških Moravanov svoje brate na jugu. Podajala sta si roki brata iz Slovenije, Dalmacije, Krške, Hrvaške in Bosne. In ko je izpregovoril v lepi moravanski obleki kmet Barton, so ga dvignili naši možje in ga nosili po odru. Kar nakrat so postali Moravani središče vse družbe. S svojim prijaznim obnašanjem so si na hip pridobili srca svojih bratov. In da si nas pridobe še bolj, so zapeli svojo krasno velehrasko himno. Čuli smo slavne zборе, proslule in polne svetovne slave, slavne pevce a ugajala nam je bolj ta preprosta Velehraska himna, pozdrav od gomile slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda. Solze so se zablistele občinstvu v očeh, tudi možem, ki jih ne gane kar vsaka stvar. Hvala Vam, moravski bratje na ljubavi in Vaši požrtvovalni res slovanski prijaznosti, požrtvovalni res, ki zaslužijo hvale, da ste nam utrujeni že po poti z daljnega severa nudili toliko vžitka, toliko navdušenja in nam ponesli pozdrave z gomile slovanske, apostola sv. Metoda. Hvala Vam!

Udeleženci ljudske veselice so bili zadovoljni. Takih ves ljudskih veselice je malo v Ljubljani. Samo veseli obrazi. Tudi oni, ki so kot člani pripravljavnega odbora imeli dela čez glavo. Zadovoljnost, veselje, neprisiljena zabava, pravi znak ljudske veselice.

Neumorno sta svirali godba šostanjska in pa domžalska. Čast jima! Domžalska godba nam je že dobroznana. Šostanjska godba, si je pridobila ta dan gorke simpatije širokega občinstva. Tisočeri zborovavci, ki so jo poslušali, so bili vsi složni v sodbi, da je njeno igranje tako umetniško in precizno, da je godbi in njenemu vodstvu le čestitati na velikem uspehu. Če nekaterim ljudem ni všeč, da je godba nastopila pri tej priložnosti, si je pa pridobila v najširšem občinstvu toliko priznanja, da ji bo to kot narodni godbi gotovo v veliko korist in jo vsestransko priporoča.

Res krasno so peli ljubljanski pevci pod izbornim vodstvom gospoda Gorjupa, ki je lahko ponosen na svoj zbor. Upamo, da nismo zadnjič čuli tega krepkega zbora! In slavnoznane naše pevke, delavke članice „Katoliškega delavskega društva v Ljubljani“ s svojimi ljubimi in lepo prednašanimi pesmimi in pod spretnim vodstvom g. Hybáška so očarale občinstvo. Tudi mešani zbori iz Kamnika, Vevč, St. Jurja pri Kranju in iz St. Vida so peli izvrstno in želi obilo pohvale navdušenega občinstva, ki ni varčevalo s priznanjem. Slovanske himne je pelo občinstvo s šostanjsko godbo, ki je res umela ljudstvo navduševati. V vedno napolnjeni dvorani „Slovenske krščanske-socialne zveze“ je gospod fotograf Rožun kazal skiptične slike o lepi naši domovini. Res je bil lep večer, dostojen zabavi udeležencem III. slovenskega katoliškega shoda!

Zborovanja odsekov

danes so trajala cel dan do 4. pop. Razprave so bile silno živahne in mnogovrstne. Zaradi pomanjkanja prostora bomo jutri navedli glavne stvari. Bili so vmes dolgi, temeljiti referati o vseh važnih kulturnih stvarih.

Žalostni protestni shodi liberalne soc.-demokratske družbe.

Razgnan socialno demokratski shod na Vrhnikih. Liberalni Lenarčič v rdeči družbi pogorel.

V nedeljo so tukaj sklicali soc. dem. shod, ki je bil popolnoma razgnan. Najprej je soc. dem. tajnik predlagal za predsednika shoda Jos. Lenarčiča. Pa se je vsedel potem na predsedniški stol proti volji ljudstva. Ljudstvo je vpilo: „Dol z Lenarčičem, dol z magnatom! Predsedništvo se naj da delavcu pa ne magnatu!“ Ko se je ljudstvo nekoliko pomirilo je pričel Kristan govoriti: „Klerikalci so danes v Ljubljani zborni veliki katoliški shod...“ To je izgovoril, več ne, ker takoj na te besede so zagrmeli klici: „Živio katoliški shod. Živio dr. Šusteršič. Dol s Kristanom in magnatom Lenarčičem! Na to je Lenarčič popolnoma zelen od same jeze vstal in je hotel ljudstvo pomiriti. Pa vse zaman! Ljudstvo ga ni poslušalo in v enomer žvižgalo in vpilo: „Živio katol. shod. Dol s Kristanom in magnatom Lenarčičem!“ Lenarčič zopet vstane in hoče ljudstvo pomiriti, pa vse zastoni, ljudstvo ne neha vpiti in žvižgati. Na to začne soc. dem. vodja zvoniti menda z nekim kravjim zvoncec, in je zvonil več kakor pet minut skupaj, da bi ljudstvo pomiril. Med zvonjenjem so se čuli različni dovtipi: „Sami sebi zvonijo. Mrtvaški zvon že poje“ itd. Kristan zopet hoče govoriti, ljudstvo mu ni pustilo niti ene besede izustiti, ker je vedno vpilo: „Živio katol. shod. Živio dr. Šusteršič“ itd.

Ker se je Lenarčič bal za tistega svojega prijatelja Kristana, ki je pred štirimi leti javno na takrat. soc. dem. shodu čez njega zabavljaj, — da ne bi dobil s kakšno grjačo po plečah, — posebno pa, da mu ne bi kake zenske, katere so bile zelo razburjene, skočile v njegove velike in zmršene lase — preskrbel je žandarmerijo, le ta je potem Kristana varovala z nasajenimi bajoneti. Naposled, ko je predsednik shoda g. Lenarčič le uvidel, da ne more ničesar storiti, ker je ljudstvo preveč razburjeno, je shod razpustil. Ljudstvo se še sedaj ni hotelo raziti, posebno ženske so bile zelo razburjene, pririle so se do mize, kjer je sedel zgrevani in od jeze kakor kušar zeleni Kristan in njegovi iz Ljubljane došli pristaši in pristašnje. Ženske so mu dajale različne priimke. Konečno so mu začele pesek in druge stvari v obraz metati. Ker se ljudstvo le ni dalo pomiriti, pristopi k Kristanu tukajšnji g. stražmošter in ga prosi, da se naj vsled prevelikega razburjenja ljudstva odstrani. Na to Kristan odgovori: „So feig bin ich nicht, daß ich jetzt weg gehn möcht.“ Pa nazadnje, ker niso mirovale in so ga psovale z različnimi priimki, jim je vendar ušel z vso svojo kompanijo skozi pralno kuhinjo v gostilniške prostore. (Shod se je namreč vršil na vrtu pri „črnem orlu“). K sreči je sedel pri pralni kuhinji, da je mogel tam oditi, drugače se mu bi gotovo slaba godila. Tako je bil končan ta shod. Kristan menda ne bode šel več Lenarčiču na lim, da bi še kedaj prišel na Vrhniko. Pripomniti moramo, da so se že dopoldne delali razni dovtipi o tem shodu. Nekdo je na plak, s katerim so vabili na shod, zapisal: „Govoril bode nek osel in neka perica iz Ljubljane“ (namreč rečeno je bilo, da bode tudi dr. Tavčar govoril, a tega ni bilo). Pač pa je mislil govoriti Lenarčič, pripravljaj se je že celi teden na današnji govor — pa zastoni. No, Lenarčič nima sreče, ne pri eni ne pri drugi strani. Zato bode tudi vrhniški župan, ki se z njim pajdaši in ker je njegov največji prijatelj (Lenarčič) popolnoma propadel. Predsednik „Trgovske in obrtne zbornice“ Lenarčič pa Kristan! to je lepa družba! Stvar je tako smešna, da ne more biti bolj! Zastopnik kapitalizma in voditelj socialne demokracije se objemata! Za božjo voljo, socialni demokratje, ali ste se prodali ali se vam je zmešalo? Predsedniku trgovske in obrtne zbornice kranjske pa naše čestitke! On je unicum na svetu!

»Ljudski« protestni shod v »Narodnem domu«.

Morituri nos salutant.

Bil je to nekaj zadnji pozdrav, primeren omiki umirajoče socialno demokratsko-liberalne stranke, ki razven surovosti in podlega zabavljanja ne zna ničesar drugega. Valovi rdečega morja so zagrnili one, ki so hoteli slediti judovskemu ljudstvu v obljubljeno deželo. Bilo je nekako takole: Na vrtu »Narodnega doma« zbralo se je precej občinstva, večina indiferentnih radovednežev. Kristan je dejal, da jih je na tisoče, a »Slovenec« bo poročal, da jih je okrog 700, no, morda 800. Vaš poročevalec, ki je bil osebno navzoč in katerega so nekateri »vunbacitelji« z žalostjo iskali kljub temu, da je stal sredi med njimi in čul pogovore nekih dvomljivih individuov, — pa resnici na ljubo konstatira, da je bilo okoli 1000 udeležencev, da pa je bilo med temi polovico takih, ki bi iz njih treh komaj ustvaril enega našega! Naše ljudstvo bo prešlo preko teh ljudi na dnevni red. Zato se omejimo le na kratko poročilo. Prizor za bogove je bil videti med narodnim trobojnicama nad »Narodnim domom«

plapolajoči rdeči prapor socialne demokracije. Ljudje, ki so hodili mimo, so smehljaje dejali: »Narodni Dom« je danes kapitular! Na vrtu na govorniškem odru pa je sedel poleg rdečega sodruga Vičiča predsednikom izvoljeni »pater futuri saeculi« — dr. Ravnihar, poleg njega novopečeni odvetnik dr. Novak.

Po kratkem govoru Vičičevem izpregovoril je na kratko dr. Ravnihar ter izjavil, da je namen shodu manifestacija resnice in svobodne misli, nato je dal besedo dr. Tavčarju, iz katerega stanovanja so ljudje v soboto videli priti — Kristana...

Mislili smo, da bo ta veliki gromovnik »Jupiter tonans«, hipoma razpršil klerikalno meglo. Toda varali smo se. Mesto strel videli smo na njegovem obrazu ličnega Amorja, ki je iskal rdeče ljubezni, četudi je v svojem govoru to zanikal. Dejal je: Za tako ljubezni je on mnogo prestar, Ebin pa mnogo premlad in četudi blehli lic — mnogo predeč, zato ni mogoče skleniti zakona med njima. Potem si je privoščil pet škofov, ki so s skrivljenimi palicami v rokah prihajali klerikalne osličke. »Mislili so«, je rekel, »da jim bomo peli »hosana«. Kar naenkrat pa se je spomnil (bilo je ob pol 12. uri) lakote in žeje ter je dejal, da je on gostoljuben in da za svojo osebo nima ničesar proti temu, da so prišli v Ljubljano, da se najedo in napijo (— po vzoru in idealu liberalcev, seveda!). — Da je protestiral proti klerikalnemu političnemu katoliškemu shodu, se itak razume. Novega nismo čuli od njega ničesar, kajti njegova izjava, da je vedno mogoče skupni nastop liberalcev in socijev v takem slučaju — to se pravi, kadar je treba ubijati klerikalizem in klerikalnega zmaja in katoliško misel, nam je tudi že znano.

Drugi govornik, dobro plačani voditelj jugoslovanske demokracije Ebin Kristan je v surovosti prekašal samega sebe. Ali je vredno, da se pečamo z njegovimi obrabljenimi, brezpomembnimi frazami? Kaj pa naj on, ki se kaže socialnega politika s tem, da si na račun delavskih žuljev pusti drago plačevati vsak korak in vozi v drugem razredu na štrajke, resnega pové?

In on se z drznim čelom upa nam odrekat vsako pravico do delovanja na socialnem polju, kot je to včeraj storil!

Pojdi, pojdi Ebine — se solit! Saj ne veš, kaj govoriš. Ko bi ti, Ebine vedel, kako hud udarec si nam prizadel s svojo izjavo, da ima krščansko socialna in katoliška stranka »najfanatičnejšega nasprotnika, najbolj zagriženega sovražnika v socialni demokraciji!« Kaj bo sedaj z nami?! Pa to še ni vse. Kristan uničil je tudi krščansko-katoliško vero, ta začetek in konec njegovih bolečin. Mož, ki o cerkveni zgodovini in tudi o svetovni nima pravega pojma, hoče na podlagi zgodovine dokazati, kako pogubno je krščanstvo za slovenski narod. Spomnil se je, da je v svoji »Ljubislavi« zapisal: na boj proti kristijanom, pa se je drznil povspeti do trditve, da je prišlo iz Solnograda obenem s krščansko vero, pogubljenje slovenskemu narodu. Čudno, da je naš narod to »pogubljenje« vendar še do danes preživel!

Vsi njegovi nadaljni napadi so se koncentrirali v fanatično-surovo blaznost, s katero je mesaril vero in verske institucije ter odrekal duhovščini pravico skrbeti za dušni in večni blagor ljudstva.

Zahteval je ločitev cerkve od države, ločitev zakona, odpravo verskega pouka iz šol i. t. d. Ali je vredno, da se še nadalje pečamo z izbruhi njegove blaznosti? Absolutno ne! Etbina Kristana, dr. Tavčarja in mnogo drugih že davno ne bo več, o kaki liberalni in socialno demokratski stranki že davno ne bo več ni duha ni sluha, — a katoliška vera bo sijala zmagovalno nad našim rodom.

To naj si le zapomni Kristan in njegov »alter ego« dr. Tavčar.

Mi smo s tem z obema gotovi! Kristanovi napadi na lažljivost našega časopisja, zlasti pa osebni napadi na dr. Kreka, dr. Šusteršiča Štefeta in na cerkvene dogme in cerkveni bajekapitalistični zistem, so mnogo prebedasti, da bi se z njimi prerekli, z njim in pa dr. Tavčarjem, ki vere nimata, ki je niti ne poznata, torej tudi nimata pravice soditi o njej. Da si je privoščil Kristan tudi papeža in ga po svoje obdelal, se ob sebi razume.

Tretja točka shoda bilo je čitanje dolgo-veznega skrupulacal v obliki resolucije, ki pa le ponavlja stare fraze in mrgoli napadov na duhovščino, na vero, na obrede; ki zahteva ločitev cerkve od države, ločitev zakona, odpravo vsakega verskega vpliva na šole itd. Pa takih papirnatih bomb, ki nikdar ne zadejejo, bilo je na svetu že na tisoče izpuščenih v — zrak.

Shod je zaključil podpredsednik sodrug Vičič. Dr. Tavčar je izginil že kmalu po začetku Kristanovega govora. Največja zanimivost pri celi stvari je bila — nova rdeča zavrtnica, ki je krasila hrabra prsa liberalno-socialnega prvaka dr. Tavčarja, medtem, ko je nosil Kristan belopisano.

Med udeleženci shoda je bilo bore malo inteligence, nekaj radovednežev, tudi naših, največ pa onih dvomljivih obrazov, ki jih nič kaj radi ne srečujemo v vsakdanjem življenju.

Z žensko krvjo polita stranka.

Iz Vevč, 26. avg.

Socialdem. društvo »Bodočnost« sklicalo je na nedeljo, 26. t. m., shod na Fužine pri Ljubljani. Ker so bili naši možje po večini v Ljubljani, zbralo se je truma žensk, med njimi večina tov. delavk na zborovalnem prostoru pri Kališku vulgo Štajercu. Po tretji uri, ob kateri je bil shod napovedan, so navzoči najmanj desetkrat pozvali sodruga, da otvori shod, ker so bili naši namenjeni iti še v Ljubljano. Ura je bila pol 4, pa shoda le ni hotelo biti. Seveda, bali so se sodrugi govoriti, vedoč, da jim

krepak odgovor ne izostane. Zato so pokazali svojo divjost. Že pred shodom je »veliki« Velkavrh žugal našim, in eden od drugov je udaril delavko po nosu, da se ji je ulila kri. Pa to še ni bilo zadosti. Nek ljubljanski sodrug vrže stol med delavce — ta mu prileti nazaj, tedaj pa so prijatelji delavstva za boj nepriljavljene delavke začeli ometavati s steklenicami in kamenjem in dve delavki občutno ranili. Kar je bilo naših možkih, teh se niso upali — neoborožene in prestrašene delavke so bile cilj njihove živinske divjosti. Prepričani naj bodo ti ljubezni prijatelji delavstva, ki so delavstvo, zlasti delavke na shod vabili, da v kri nedolžne delavke pomočen robec, katerega hranimo, debelo kamenje, ki je padalo na delavke, na njihovih glavah in rokah pobite steklenice bodo v Vevčah leta in leta pričala o njihovi surovosti ter klicale neprestano: Proč z brezversko, z nedolžno krvjo oblitno stranko! Ker v Ljubljani škofov niste mogli napasti, ste se spravili nad delavke! Majhen je bil vaš vpliv pri nas do sedaj — odslej pa vas bodo vsi zaničevali — in pot vam je temeljito zaprta. Pa tudi širni svet bo zvedel o krvavem junaštvu slovenskih sodrugov proti delavkam, zato hočemo poskrbeti! Fej taki stranki! Pripomnimo še, da je gostilničar Kališek pokazal z vso družino svojo omiko — z otroci vred je ometaval delavke. Gotovo je taka gostilna vredna priporočila. Kakor se sliši, so sodrugi po odhodu naših, ob 4. uri skušali zborovati med seboj. Bomo zvedeli, kaj je bilo. Sicer pa bomo skrbeli, da žalostni junaki najdejo, kar so zaslužili!

Shod v St. Petru na Krasu.

Št. Peter, 26. avgusta. 150 kmetov, a še ti skrajno ogorčeni, ker je Kopač le o papežu zabavljaj. Predsedoval je učitelj Engelmann, ki je imenovan za učitelja na šoli Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Čestitati je vodstvu!

Razbit shod v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Črni Vrh, 26. avgusta. Sem je prišel govoriti Julče Novak iz Idrije. Shod je bil razgnan.

Abiturientski sestanek.

Poročali smo že o abiturientskem sestanku, ki se je vršil v soboto pred katoliškim shodom. V naslednjem podajamo dopolnilno poročilo.

G. abit. Kemperle iz Gorice govori o goriških dijaških razmerah. Goriški dijak nima nikakega stika z meščanskimi krogi, ker le-ti nimajo niti smisla niti zanimanja za nobeno drugo stvar, kakor ravno za to, kar se neposredno tiče njihovega stanu. Med mladino se opaža vendar precej živahnosti, četudi se ima boriti z narodnimi nasprotniki in se je tudi že verski boj zanesel v njene vrste. Profesorji ne občejuje z dijakimi razun v šoli. Zato si dijaki iščejo zabave sami, ustanavljajo pevška društva, pridno plešejo i. t. d. Da bi pa izobraževali svojega duha, na to večina njih niti ne misli. Na univerze prihajajo brez svojega prepričanja in ne poznavaoč razmer so pripravljeni pristopiti k vsakemu društvu, samo ne h »klerikalcem« H koncu prosi g. referent »Slov. dijaško zvezo«, da nastopi s predavanji na Goriškem, ker »Adrija« spava spanje pravičnega.

G. Božič naglašja, da je na Goriškem v našem duhu organizirano samo delavstvo. Dijak nima podpore v inteligenci, ker naše inteligence do sedaj na Goriškem ni bilo dovolj. Treba je, da se store koraki, da dobi dijaštvo tudi na Goriškem stika z našo inteligenco. »Slov. dijaška zveza« bo ugodila želji in pošlje predavatelje. Sestanek abiturientov vseh slov. pokrajin je velik korak do tega, da se nam tudi obmejno dijaštvo približa.

G. abit. Komljanec (Novo mesto) poudarja v svojem referatu, da so zlasti tri stvari, ki vznemirjajo našo dušo: narodni sovražnik, brezverske tendence lastnih bratov in misel, da nam nedostaja slov. šol zlasti slov. vseučilišča. — Neizprosni boj veljaj najhujšemu narodnemu sovražniku, Nemcu, ki nam krati naše najsvetejše pravice. — Naš narod je katoliški, zato ne smemo dovoliti, da se mu iztrga najsvetejše kar ima. Navduševati narod za domovino in vero bodi naša naloga. — Ako hočemo narod izobraziti, nam je brezpogojno treba narodnih šol pred vsem slov. vseučilišče. Le ako se zavedamo, da imamo najvišji kulturni zavod v središču Slovenije, imamo dovolj moči in poguma za velika dela.

G. abit. Bašič (Hrvat) povdarja krutost Mažarov napram Hrvatom in naglašja potrebo vernosti in narodnega šolstva tudi pri Hrvatih.

G. bogoslovec Šarčević kaže na zgled velikega biskupa Strossmayerja, ki je stavil vse svoje delovanje na temelj sv. vere.

Burno pozdravljen govori prevz. gospod knez in škof dr. A. B. Je g l i č. Zahvali se za prijazno vabilo in naglašja, naj živimo moralno in s pomočjo vednosti delamo za ljudstvo. Prevzvišeni izraza veselje, da so hrvatsko-slovenski katoliški abiturienti

letos prvič skupno nastopili in pokazali, katero pot mislijo hoditi.

Zivahno pozdravljen se Prevzvišeni poslovi.

G. predsednik Dornič predlaga udanostno brzojavko Nj. Svetosti sv. očetu in prevzv. biskupu Mahničju.

Sprejeto z burnim aplavzom. Zatem predlaga predsednik sledeče resolucije, ki se navdušeno sprejmejo soglasno:

Slovensko-hrvatski katol. abiturienti zbrani na I. skupnem sestanku stavijo sledeče resolucije:

Resolucija:

1. Slovensko-hrvatski katoliški abiturienti sabrani na svom I. sastanku v Ljubljani pod nazivom prvog jugoslovanskog katoliškog abiturijentskog sastanka zaključuju da se to ime odbaci i Sloveni i Hrvati pod svojim pravim imenom pri dojdjućem sastanku istupa.

2. Slov. in hrv. kat. dijaki naj se zanimajo za medsebojno gibanje in skušajo najti vez, ki bi jih vezala v uresničevanju njihovih idealov za prihodnost.

3. Poslanici hrvatskog katoličk. mislećeg djaštva na I. sastanku slovensko-hrvatskih katoličkih abiturijenata pozivlju najoduševljenije sve svoje drugove Hrvate, da se tiješno pridruže braći Slovencima u radu svomu „za vjeru i domovinu.“

4. Združeni slov. hrvats. katol. abiturienti zahtevaju ustanovitev slovenskih ljudskih, srednjih šol in slovenskega vseučilišča v Ljubljani; dokler pa Slovenci nimamo svoje univerze, pa da vlada prizna recipročno veljavo izpitov za obestranski polovici.

5. I. slov.-hrvatski kat. abiturijentski stanek pozivlja goriške katol. narodne kroge, da stopijo kakor hitro mogoče v ožjo dotiko s tamošnjim dijaštvom in paralelizirajo pogubonosni vpliv nasprotnikov.

6. I. slov.-hrvat. kat. abiturienti pozivljajo „Slov. dijaško zvezo“, naj raztegne svoje delovanje kar najpreje na Goriško kakor tudi sploh na obmeje pokrajine.

G. predsednik Dornič se toplo zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je ta velepomemben sestanek tako sijajno vršil in zaključil zborovanje.

NAPAD NA RUSKEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA STOLYPINA.

V soboto popoldne so se pripeljale štiri osebe v vilo ministrskega predsednika Stolypina, dva kot policista in dva kot vojaška častnika oblečena moža. V predsobi je pa izpustil v častnika preoblečen mož bomb, ki je razpočila s strašnim pokom. Bomba je napravila v vili veliko škodo. Stolypin ni bil ranjen, pač pa sta ranjena hčerka in sin ministrskega predsednika, ki so ju odpeljali v bolnišnico. Hčerka že umira. Ker je Stolypin ravno zasliševal, je zahteval napad veliko žrtev, približno 70, izmed katerih jih je bilo ubitih 27. Ubiti so minister Hvostov, generalni major Sanjatin, ceremonijski mojster Vosonin, policijski agent Kazaurov, štiri Švicarji, štiri slugi, vzgojiteljica in njen otrok, več Švicarjev in drugih slug. Trije napadalc so bili ubiti, četrtega so prijeli. Poslopje je deloma uničeno. Napadalc so se pripeljali iz Moskve. Glavni zločinec je 25 let star. Stolypin je sam rešil otroke izpod razvalin. Petnajstletni hčerki sta zmečkani nogi in ima rane po životu, triletni sinček ima pa zlomljeno kolčnico. Nekaj odslavljeni častnik Boborypin je hotel pred dnevi svariti ministra pred napadom, a ga niso pustili predenj. Zdaj ga zaslišijo. Vilo so takoj zasedli vojaki. Grozen je pogled na vilo.

Po napadu je Stolypin pokazal veliko voljo. Ko je obiskal svoje otroke, napravil je politično oporoko, da za slučaj zopetnega napada ne zastane državni ustroj.

RUSIJA.

Stolypin je izjavil o položaju, da ne more še odpraviti izrednega stanja, dokler ne nastane red. Na severu je sicer mirno, a razburjenje so še pokrajine na južnem Livskem in Kurskem. Nevaren je pa položaj na Poljskem, kjer namerava nastopiti vlada z vso strogostjo. Pol milijona vojakov je na Poljskem, da zaduše morebitno revolucijo.

Dva vojaka sta uropala v Varšavi nekemu potniku 517 rubljev in dragocenosti, ki so mu jih pa večinoma vrnili.

Poostriili so določila vojakom za državna hudoelstva.

V Moskvi je zopet zasledila policija bojno organizacijo. Zaprli so šest moških in dve ženski. Odkrili so tudi zalogo orožja.

Generalu Kaulbarsu so poslali tudi grozilno pismo, da ga umore tekem treh dni, če ne odstopi radi govora proti judovski občini. Znano je, da vodijo judje revolucionarno gibanje v Rusiji.

Zveza iz 17. oktobra objavlja oklic volilec, ki izjavlja, da le na miren način dceše država resnico, svobodo in red.

V neki posadki blizu Odese je bil ustrelen polkovnik Ražmanjev.

Iz poštnih vreče v Erivanu je ukrade-nih 148.000 rubljev.

V vojaškem taborišču Morozovka pri Odesi sta se uprla 1. in 12. saperski bataljon. Sklenila sta, da ne bosta streljala na vstaše. Pretepli so na shod došle častnike. V Novem Čirkeskem se je uprla sotinja donskih kazakov. Ustrelili so poveljnika na konju in težko ranili dva druga častnika. Kazaki so si nato s silo napravili izhod iz mesta.

Idrijske novice.

Dopisniku v »Slovenskem Narodu« svetujemo enkrat za vselej naj pri miru pusti našo ljudsko hranilnico in posojilnico. Sicer morda on misli, da bode s tako malenkostno opombo »da je denar pri tem zavodu tako malo na varnem, kakor pri redko kateri hranilnici«, zadel le g. Oswalda. Ta se ne zmeni za to, drugače pa je to pri denarnem zavodu. Tega vodi zato izvoljeni odbor in ta ne bo mirno vtaknil v žep četudi take bolj splošne opazke. Lahko se radi tega vidimo tam, kjer »Sl. N.« ne bo ljubo in list potem ravno tako zahvali idrijskega dopisnika, kakor zadnjič ljudske učitelje, da so mu namreč taki dopisovalci bolj na škodo, kakor v korist. Kako vpitje bi vi zagnali, ko bi se od naše strani enako pisalo o okrajni idrijski hranilnici! Nikar nas ne silite da bi mi začeli z enakim orožjem vračevati. Za danes bodi o tem dovolj! Menimo, da nas razumete!

Hvaležno tvarino ima idrijski »Narodov« dopisnik, če bi pojasnil — ker ravno o denarju govorimo — kako je z onim denarjem, katerega je prejšnji župan posodil pokojnemu ravnatelju realke iz mestne blagajne in kako je s posojilom bivšemu suplentju. To bode davkoplačevalce vse drugače zanimalo, kakor le blatenje domačinov ali naših zavodov. In dopisnik ima pri rokah vse podatke ter mu ne bode težko razložiti, kako se je z občinskim denarjem postopalo. Idrijski mu bodo zelo hvaležni ter rekli: precej »zaslug« ima ta naš dopisnik, ker nas tako škodo varje, kazaje, kje se je vse prej škoda godila občini.

Nastop katoliških visokošolcev v Idriji še sedaj ne da miru našim naprednjakom. Lagali so doslej po časniki vse mogoče o njih. A ko smo jim pokazali, da ni bilo res, kar so pisali, so se začeli umikovati, a zadnjič so si izmislili novo laž, pišejo namreč, da so »vpili in rjuli celo noč, tako, da se je vsa soseska zgražala.« Bilo je pač nekaj sto ljudi navzočih pri večerni zabavi in privoščili enako zabavo tudi našim ljubeznivim nasprotnikom brez vsacega zgražanja. Gotovo bi bili tudi oni veseli takega razvedrila, ko bi si ga mogli napraviti. Da visokošolci očitno kažejo svoje versko katoliško prepričanje, to vas boli, kaj ne, od tod vsi izbruhi proti dragim nam gostom. Pa se boste že pomirili. tok časa Vas bode privedel vendar enkrat do one stopinje olikanosti, ko boste v Idrijo došliim gostom vsaj pravični, če tudi ne ljubeznjivi.

Iz slovanskega sveta.

sl Poljaki v Ameriki. Največ Poljakov se nahaja v Chicagu, dalje v državah Illionnis, Winsconsin in New-York; tudi v drugih državah je naseljeno precej Poljakov. Vobče v Ameriki biva sedaj okrog 3 milijonov Poljakov; na samo mesto Chicaga pripada 130.000 poljskih prebivalcev. Devet poljskih župnij v Chicagu je tekem 12 let izdalo samo na zidanje cerkva in šol več nego 150.000 dolarjev. Poljsko šolo »im. sw Stanislawu Kostki« obiskuje sedaj 4000 otrok. V chicag-skem mestnem svetu nahajajo se že več let tamošnji odlični Poljaki; eden izmed njih gosp. Kiobasa je bil dolga leta blagajnik. K osrednji zvezi poljskih društev v Ameriki pripada 6616 društev. Poljski tisk v Ameriki šteje 67 glasil; med njimi je 6 dnevnikov. Nedavno se je poljski tisk zedinil v društvo pod naslovom »Associated Polish Press of America«.

sl Panteon ruske literature. Ruska vlada se poleg vseh političnih neredov živo zanima tudi za umetnost. Nedavno je kupila Puškinovo knjižnico in jo namestila v petrogradski akademiji. Tam bo tako dolgo, dokler ne bo dovršen že projektovani panteon ruske literature, ki bo imenovan »Puškinov muzej«. Tu se bodo nahajali vsi dokumenti za historijo ruske literature od Puškinovega časa do današnjega dne.

sl Iz kroga srbskih umetnikov. Odbor, ki je določal, katere srbske slike se pošljejo na razstavo in katere ne, je zavrgel dve sliki slikarice Nadežde Petrovičeve. Ta je bila vsled tega ogorčena in je zahtevala še ostale nazaj. (Vsega skupaj je poslala štiri.) Zanj se je zavzel slikar G. P. Vučetić, ki smatra Petrovičovo za najoriginalnejši talent. Vučetić je tako ogorčen, da je vzel svoje slike nazaj in se vdeležil skupno s Petrovičovo razstave v posebnem oddelku. Čuje se tudi, da se vdeležje v posebnem oddelku razstave srbski umetniki Bukovac, Meštvović in Vidović.

Štajerske novice.

š Občinski volitve v Šoštanju za prvi razred se bodo vršile 7. t. m. ker je glas g. Govediča razveljavljen.

š Na Rečico v Gornjegrajski dekaniji je prestavljen Ivan Hribar, dozda kaplan v Vojniku.

š Iz Sevnškega okraja se nam piše: »V predzadnji številki ste nas nekoliko okrtali radi mlačnosti pri volilni agitaciji. Mi sicer grajo sprejmemo, ker smo jo — vsaj navidezno — zaslužili. A prosimo ponižno pohvalite vsaj tiste, ki so bili ob času volitve prav goreči. Občinski sluga je z glasovnicami zajedno dostavljaj tudi lepake za Kuneja, tajnikova sinova in volilnega komisarja v družbi pisarja g. Križana so ravno pred volilnim lokalom trgali glasovnice volilecem iz rok ter jih prepisovali za Kuneja čes: gospod župan so ukazali, da morate voliti Kuneja.« Tako delo je vendar postrtnovalno, ker se mora včasih od poštenih kmečkih ust tako trpko požreti — kako jim je že zasolil Miha Kozinc. — Če bi hotel sicer vsa imena javno pohvaliti, bi utegnili nekaternikom postati usodepolna taka pohvala. Zato tega sedaj ne storimo, zlasti ne, ker vidimo kako globekega prepričanja so sli mladi poleg starih vojakov v vroči boj proti

strašni klerikalni pošasti, gospodu dr. Jankoviču, o katerem so sicer prepričani, da je delaven, zmožen in vseskož pošten, a ima žali-bog tako lastnost, ki ga napravlja naravnost nemogočega postati našim poslancem. In ta huda — pogubna lastnost je: Jankovič hodi vsako nedeljo k sv. maši. Gospod urednik! vem da ste pravični, dajte vsakemu svoje. Mi sprejmemo hvaležno zasluženog grajo, a nasprotnikom bode pohvala dobro dela, saj veste da hvala vsakemu dobro de, zlasti pa še mladim ljudem. Če se pa Vam zdi potrebno, pa lahko poučite gospoda novoizvoljenega poslance, kako se mora v bodoče obnašati, da pride pri nasprotnikih v milost — če tudi je skoraj gotovo, da prepusti g. dr. Jankovič milost nasprotnikov in pa Rajhenburško lokomotivo gospodu Benjaminu. Rajhenburžani so za slučaj Kunejeve izvolitve imeli pripravljeno lokomotivo, s katero bi bili žvižgali in vozili Kuneja skozi trg.

Dnevne novice.

+ Občni zbor »Slov. kršč. soc. zveze« so včeraj počastili s svojo navzočnostjo vsi trije škofje. Natančneje poročilo sledi.

Zaupni sestanek organiziranega katoliškega narodnega dijaštva se vrši jutri ob pol 11. uri v dvorani »Kršćanske socialne zveze«. Pristop imajo gg. starešine slovenskih katoliških akademskih društev »Danice«, »Zarje« in »Zveze« dalje člani omenjenih društev, gg. bogoslovci in abiturijentje. Z ozirom na važnost razgovora, naj se kat. narodno dijaštvo kar možno obilnoštevilno udeleži tega sestanka.

»Slovenska dijaška zveza« si je izvolila na drugem rednem občnem zboru dne 25. avg. sledeči odbor: predsednik je tov. stud. phil. Ivan Dolenc, podpredsednik stud. phil. Ivo Česnik, tajnik stud. iur. Jos. Mozetič, blagajnik stud. phil. Ernest Tomec, knjižničar je stud. theol. Karol Supin, odbornika brez mandata sta stud. phil. Mirko Božič in abiturijent Lavoslav Kemper. Tajništvo »Zveze« prosi, da se naj vsi dopisi pošiljajo kakor doslej na naslov: Tržaška cesta 4, »Slov. dij. Zveza«.

»Novi list« reški ima iz liberalnega peresa skrajno neresnično in zavito poročilo o katoliškem shodu. Pravi, da je dr. Frank prišel v soboto iz Zagreba v Ljubljano, a da so ga liberalci pregovorili, da naj ne gre na katoliški shod in je odpotoval v Rimske Toplice. Baj je prej brzojavno vprašal dr. Majarona, (!) ali naj pride v Ljubljano na katoliški shod. Ta mu je brzojavil, da absolutno ne. Vkljub temu je prišel v soboto dr. Frank s soprogo v Ljubljano, a tu so mu grozili s protidemonstracijami in ga odvrnili, da je odpotoval v Rimske Toplice. Odgovornost za to novico prepuščamo »Novemu listu«, ki se je ob tej priložnosti pokazal kot veren drug »Slov. Naroda«.

Izpuščen je bil iz zapore v soboto g. župnik Schiffrer iz Borovnice brez kavcije. Preiskovalni sodnik je bil trikrat v Borovnici preiskovat; uspeh teh preiskav je, da so ga izpustili. Seveda ne segamo prav nič v sodno preiskavo. Samo državnega pravdnika dr. Trenza vprašamo — in držav-pravdnika se menda sme vprašati —: Ali ni ovadba proti župniku Schiffrerju in kar ji je sledilo bilo uprizorjeno nalašč kot protidemonstracija proti katoliškemu shodu? Zakaj je ljubljanski državni pravdnik tako hitel proti župniku Schiffrerju, ko je znano, da protestantov in liberalcev ne toži, tudi če so delikti znani in priče gotove in se niti na naznanjene priče ne ozira! Ali bo državni pravdnik n. pr. preganjal tisto barbaro, ki je sinoči vžgala takozvani »Kanonenschlag« pred stolno cerkvijo?

+ Osebna vest. Kancelijski višji oficijal v Metliki g. Luka Ber goč je imenovan za kancelijskega višjega oficijala pri okrožnem sodišču v Celju.

× »Krvavja dolina« v Kranju — karikira. Harikiri! Terorizem »Savanov« v Kranju je naravnost neznosen. Čudimo se, kako da smejo ti »krokariji« vse početi, kar se jim zljubi. Posebno zdaj o počitnicah so oni — gospodari našega mesta. Kjer je kakšen kraval, gotovo je tam — »kravja dolina«. A dasi imajo res krvavi želodec, vendar letošnjih abiturijentov ne morejo prebaviti in jih ne morejo. Obležali so jim v želodcu. Nič ni pomagalo abiturijentom, da so napravili abiturijentsko veselico na vrtu gospoda Mayrja, nič jim ni pomagalo, da so povabili vse liberalno meščanstvo, nič jim ni pomagalo, da so pozdravili vse navzoče dostojanstvenike - liberalce, nič jim ni pomagalo, da so z največjo potr-

pežljivostjo gledali, kako so lačni »Savani« med veselicjo za pazduho vlekli zdaj tega, zdaj onega abiturienta ter mu obetali v »Savi« turški raj, nič jim ni pomagalo, da so izročili čisti prebitek — 115 K 17 h — narodni družbi sv. Cirila in Metoda, vse nič! »Generalštab« je sklenil, da morajo priti kranjski abiturijentje iz leta 1906 na sramotni oder! Sklenil je »stab« in znani akademski slikar S. jih je karikiraj. Če pridete v Kranj v gostilno k Peterčku, si žensialno sliko lahko ogledate: Ljubljanski škof drži v rokah »prošnjo cerkvico«, en abiturijent mu poljublja nogo, drugi pa meče v cerkvico 115 K 17 h. In zakaj karikirajo? Ker niti eden ne mara za »kravjo dolino«. O ti »kravja dolina«, ne karikiraj več, ampak naredi si rajši — harikiri!

— »Mladoslovenec« je ime novemu listu, katerega je pričel izdajati vsak drugi petek gosp. Križman. Cena 2 K na leto. Tiska se pri Slatnarju.

— Poročil se je gospod ph. dr. Ljudevit Pivko z gđno. Mužik. — V Gorici se je poročil poštni asistent g. Dragotin Pšeničnik z gđno. Mušico Praprotnik.

— Iz Dravlj se nam piše: Na našo božjo pot vs. Roka je prišlo tudi letos veliko romarjev. Žalibog, da je bilo tudi letos kakor doslej že več let v gostilni Mihe Kunovarja, ki je prav tik cerkve, tako rjovenje in vriskanje, da je bilo nemogoče poslušati pridigo. Ubogi pridigar, ki mora govoriti ob takem vrisču! Kako se strinja to nečuvstvo motenje božje službe v gostilni cerkvenega ključarja z njegovo službo? Vprašamo c. kr. orožništvo, ki je odposlano v Dravlj zato, da skrbi, da se ne moti služba božja, da vlada okrog cerkve red in mir, kje hodi ta čas? Vprašamo slavno županstvo iz Zgornje Šiške, kako da se dovoli k naši božji poti dohod onim cir-kusom, »ringelšpilom«, komedijam in »gun-calam«, ki delajo tak vrisč s svojimi polomljenimi lajnami, da motijo ponoči in podnevi romarje in celo vas, in ki nam ne store drugega, kakor da izvabljajo mladino — žal, celo odraslim, krajarje iz žepa? Je to božja pot? To je hušje, kot na vsakem judovskem semnju! Ogorčenje nad temi nečuvstvenimi izgredi v Kunovarjevi gostilni in po komedijah je po celi soseski in med božjepotniki tako, da si bomo poiskali miru na kakšen drugačen način, ako ne bo enkrat reda!

— Poročil se je g. Janko Pečar, c. kr. postajenačelnik iz Medvod z gđ. Angelico Finžgarjevo iz Brezja. Bilo srečno!

— K zadnji nevihti. Iz Krašnje se nam piše: Dne 17. tvgusta je nastala strašna nevihta nad Krašnjo, deloma tudi nad Blagovico in nad Moravsko dolino proti Pečem. Okrog 1. ure popoldne je pričelo bliskati se in treskati, vsula se je debela toča in padala nad 1/4 ure z vso silo. Toča je pokončala ves jesenski pridelek po njivah in travnikih popolnoma, sedaj ni nobene krme ne za govejo živino in ne za svinje, vse je uničeno na njivah in na travnikih. Prav veliko škodo je naredila velika povodenj, po njivah je odnesla veliko zemlje, po travnikih zasula otavo. Tako smo kmetje proti jeseni v brezupnem stanu, ako ne dobimo nobene pomoči, tudi semena ne moremo kupiti.

— Švedska vlada je dovolila za IX. mednarodni protialkoholški kongrej v Stockholm 15.000 K. Kongres se vrši od 28. julija do 3. avgusta 1907.

— Dalmatinski kmetje v Dubravici pri Spljitu so napadli italijanske delavce, ki so zabijali kole za električno zvezo v porabo vodne moči Krke. Kmetje zahtevajo odškodnine 120.000 kron za škodo. Orožniki so zaprli tri kmete.

Ljubljanske novice.

Ij Češka deputacija pri knezoškofu. Danes dopoldne se je poklonila češka deputacija prevzvišenemu knezoškofu dr. Ant. B. Jegliču. Knezoškof je izražal svoje posebno veselje na dohodu bratov Čehov na katoliški shod.

Ij Umrla je gospa Ana Schley, mati gospoda Ludovika Schleya.

Ij Poročil se je gospod Arnold Wlassak, profesor glasbe in kapelnik v Bihaču, z gđ. Amalijo Rozmanovo v Ljubljani. Čestitamo!

Ij Park pred cerkvijo sv. Srca Jezusovega je skrajno zanemaren. Pozivljamo olepševalni odsek, naj skrbi, da se park uredi in pred vsem, da se postavi več klopi notri.

Ij Na adresno mestnega magistrata. Nedavno čitali smo v našem listu pameten nasvet, naj slavní mestni magistrat v Ljubljani napravi v Bohoričevi ulici ob straneh mostiče in čolne mesto hodnikov. Posestniki na Zavrtih pa svetujemo, naj se to stori tudi ob stari poti na Zavrtih do dolenske železnice. Tukaj je pot — o cesti ni govora — mnogo slabša, kot vsaka gorska steza. Samoobsebi se razume, da spada ta pot pod mestno upravo. Po njej hodi nad 40 hišnih posestnikov, vse vojaštvo ter vozi teštevilo voz. Od konca Martinove ceste dalje naročil je magistrat posuti pot, a kako? Polovica je posuta do 30 cm na debelo z debelim gramozom, polovica pa nič. Po gramozu že skoro dve leti ni nikdo vozil, ker ni mogel, če ni hotel, da mu običje v njem kolesa. Vozniki vozijo vsled tega po neposutem delu, ki se je že davno izpremenil v pravi jarek. Pešpota pa že davno več ni! Kakor čujemo, namerava nam še južna železnica zgraditi svet, kjer smo si napravili prehod. Kako naj dospe potem 42 hišnih posestnikov ob zeleni jami v mesto? Če plačujemo naklade, zahtevamo, da se napravijo vsaj pota! Gospodje na magistratu naj se

osebno prepičajo o potrebi! Od voznikov pa, ki vozijo mestne smeti v zeleno jamo itd., zahtevamo, da jih odkladajo tam, kamor spadajo, ne pa na pota, zlasti razbite steklenice. Ali naj še za temi pospravljamo? — Več prizadetih posestnikov ob zeleni jami.

Književnost in umetnost.

* **Šmarnice za leto 1907.** Ker se nam je ponudilo več rokopisov za šmarnice, naznanjamo s tem, da se je za bodoče leto že poskrbelo. Dotiskano je prav mično šmarnično berilo, v katerega so vpleteni naukopolni zgledi in se bo knjiga pravčasno naznanila. Dvoje slovenskih šmarnic izdati v enem letu pa nikakor ne kaže, ker bi dve knjigi ne dosegli pričakovane uspeha. — Katoliška Bukvarna.

Razne stvari.

Delaven ogrski škof. Poleg agilne delavnosti škofa dr. Prohaszke — tako poroča »Hrvatstvo« — zavzema prvo mesto škof dr. Avgust Fischer-Colbrie, namestnik Bubiczey. V dveh letih svojega delovanja je vso svojo škofijo v Košicah docela preobrazil. Potuje od kraja do kraja in — pridiga. Osnovalec akademsko društvo sv. Emerika s pravoslovno akademijo. Kot ravnatelj dunajskega »Pazmanija« je bil vodja nekega abstinentovskega društva in istotako predseduje tudi danes enakemu društvu in žanje pri tem najboljše uspehe, ker s svojim lastnim življenjem daje najboljši nauk za zmernost. Po njegovi iniciativi obstoja društvo sv. rožnega venca, ki ima vedno več pristašev. Največja njegova zasluga pa je osnovevanje »Ljudske zveze«, kateri je pristopila vsaka cerkvena občina z doneskom 20 do 25 K. Nedavno se je vršil sestanek »Katoliške zveze«. Ob tej priliki je položil vsak vicearhidijakon in poverjenik račun o svojem delovanju. Razpravljalo se je obširno o ljudskih knjižnicah, čitalnicah, konsumnih društvih in kat. časopisu. Središnji zvezi se je prijavilo mnogo novih članov, a v sami košički škofiji nad 150 članov. Reševalo se je vprašanje, kako bi čim prej pričelo izhajati glasilo »Katoliške zveze«.

Sodelavca okradel. Karol Gosch, steklarski pomočnik iz Bruka ob Muri je delal pri posojilniškem posloju v Radovljici, kjer je peči postavljale pečar Karol Wisiak iz Ljubljane. Temu je vzel Gosch iz kovčega bankovec za 20 kron česar obdolženec ne taji. Zato je dobil 6 tednov ječe.

Pri svinjaku se stepla. Tesarja Primož Hribar in Janez Potočnik sta delala nek svinjak v Zeležečah. Ko sta popila nekaj žganja, sta se začela dražiti in prišlo je do pretepa. Potočnik je vrgel Hribarja na tla in na tleh sta se pestila. Ko je Potočnik vstal in hotel vzeti klobuk, je skočil Hribar nadenj ter ga z neko roboto rečjo udaril po roki in trebuhu. Sedel bo tri mesece v težki ječi.

Nočni napad. Dne 24. majnika t. l. okoli pol 12. ure je prišel Janez Škantar iz Rabičeve gostilne na Mojstrani in postal na cesti; pogovarjal se je z Janezom Kunčičem. Kar prileti delavec Janez Rabič proti Škantaru in ga udari z dolgim krajnikom po levih lektih, da mu je strl podlehtnico. Rabič pravi, da je to v pijanosti naredil. Sodišče ga je obsodilo na pol leta težke ječe.

Koliko jezikov govore po Italiji, se je pokazalo pri zadnjem ljudskem štetju. Razun literarne ali toskanske italijanske in mnogih med seboj zelo različnih dialektov (kakor piemontski, lombardski, venecijanski, genevski, rimski, kolabrijski itd.) govore po nekaterih krajih izključno francosko, nemško, rezijansko (slovensko narečje), albansko, grško in špansko.

Negovanje zob na Japonskem. Japonci imajo večinoma zelo dobre in zelo lepe zobe. To prihaja od tod, ker obračajo na zobe posebno pozornost. Matere hranijo otroke vedno s svojim mlekom, in nikoli s kravjim. Žensko mleko jači kosti in zobje postanejo od njega bolj trdni in beli. Japonci tudi ne dajejo otrokom pozneje mesne hrane, in tudi sadja ne, ker je to kislo in kvari zobe. Istotako zabranjujejo japonski zdravniki doječim materam jesti sadje. Lepota zob na Japonskem ima svoj vir tudi v tem, da roditelji uravnavajo pri otrocih zobe s posebnimi pripravami, ako slučajno pravilno ne rastejo. Japonci umivajo zobe po vsaki jedi.

Boj za brke se bije po Italiji. Gre se zato, da bodo smeli v bodoče lakaji nositi brke istotako kakor vsi drugi drugi moški. Pravijo, da je prepovedano nošenje brk in brade »veliko žaljenje človeštva sploh, neumen konvencionalizem, zaničevanje vreden privilegij.«

Dve osebi ubila je strela v stradenski okolici na polju.

Tri osebe ugriznil je stekli pes v Moravski Ostravi.

Brata je ustrelil v Stari vasi na Moravskem nehoti posestnika sin Chvok.

Velika povodenj je uničila malone vsa poslopja vasi Kages v Senegalju. Utonilo je mnogo oseb. Škoda cenijo na 20.000.000.

Nov potres so čutili v Valparaisu na četrtek zvečer. Tudi deževalo je močno.

Končana je večinoma stavka v Bilbao. Rudarji še stavekajo.

Angleško brodovje je priplulo 25. t. m. v Reko.

Obsojen je soc. demokratski voditelj Lipp v Curihu, ker je hujskal vojaščino na nepokorščino na 8 mesečno ječo.

Sin ruskega anarhista in pisatelja Herzena lausanski vseučiliški profesor je umrl.

Nemiri v Norimbergu. V petek in soboto so priredili stavkujoči delavci motorne tvornice »Union« nemire. Napadli so policiste s steklenicami, kozarci in kamni, z nožmi so ranili 10 policistov, ki so nato ranili z orožjem 30 oseb.

Protialkoholni vestnik.

Gori! Pomagajte! ali alkohol in nikotin. 20. v zapeljanim in dobromislečim v premislek. Fr. Š. Dobiva se: »Narodna Tiskarna« v Gorici 1906. Jako primerna poučna knjižica, namenjena ljudstvu. Ima 68 strani. Pisatelj razpravlja v jako lepi in poljudni slovenščini škodljivosti pijančevanja in pa o kadenju. Pisatelj je zadel res pravo strujo in njegova beseda prepričava. Opozorimo osobito, da se ozira pisatelj pred vsem na mladino. Med citati, ki jih navaja, so osobito pomenljivi izreki Slomškovi, na katerega se naša moderna protialkoholna literatura ni še ozirala. Knjižico priporočamo.

KATOLIŠKI SHOD NA NEMŠKEM ČESKEM.

Na prihodnjo nedeljo napovedani katoliški shod v Hebu na Češkem pričakujejo 12 do 15 tisoč udeležencev. Udeležje se shoda tudi bavarski katoliki. Šenererijanci agitirajo na vso moč proti shodu in nameravajo prirediti na nedeljo takozvano sedansko slavlje.

VSTAJA NA KUBI.

Vstaši so zasedli Palmiro. Revolucija pridobiva vedno bolj. Insurgentni so zahrbtno napadli 45 vojaških novincev pri Gninesu in jih 7 ustrelili. Pri Gninesu so porazili vstaši vladne čete in jih zapodil v mesto, ki ga oblegajo. Ko osvoje mesto nameravajo navaliti Pinar del Rio, kjer se odloči usoda vstaje.

Telefonska in brzojavna poročila.

UMORJENI RUSKI GENERAL.

Peterburg, 27. avgusta. Na kolo dvoru v Petrovem dvoru je bil semenovskega polka general Minn ustreljen. Mlada deklica ga je zahrbtno petkrat ustrelila v hrbet. Žena generalova je prišla napadalca za roko. Napadalca je aretirana.

ODKRITA TOVARNA BOMB.

Hamburg, 27. avgusta. Tu so zopet odkrili novo tovarno bomb za ruske revolucionarje.

VSTAJA NA KUBI.

Nev York, 27. avgusta. V Mehiko je odplul parnik »Meksiko« s 15.000 repetirkami in 800.000 patroni in šestimi mitraljezi. Dne 30. avgusta odplove tudi parnik »Kansas« s 3.000.000 patroni in 5000 repetirkami v Havano za kubansko vlado. Državni oddelek se zanima za vstajo na Kubi bolj, kakor pred dnevi. Veselja pa nima, da posreduje in sodi, da bo potrebno pomagati kubanski vladi pri zadušitju revolucije. Sodijo, da podpirajo revolucijo kapitalisti, ki so jo dobro organizirali.

Oblastveno
potrjeno učilišče
za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg 28.
Dobi se tudi kroj po
životni meri.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-12 prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

Tri nove Spillmannove povesti!

Izboren vspeh, katerega so dosegli slovenski prevodi krasnih Spillmannovih povesti v prvi vrsti »Praški Judek« in »Žrtev spovedne molitve« nam je dal povod, da smo pričeli hitreje izdajati zbirko Spillmannovih povesti in podajamo danes slovenskemu ljudstvu in mladini tri nove snopiče:

V. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VI. zvezek: **Arumugam, sin indijskega kneza.** Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigrajska povest. Cena 60 vin., karton. 80 vin., po pošti 10 vin. več.

Ne bomo se na tem mestu bavili z vsebino teh povesti, rečemo le, da ni samo skozi in skozi mlakava in zanimiva, temveč tudi zelo podučna; povesti se priporočajo same in si bodo pridobile obilo prijateljev. — Kdor hoče brati mične povesti, naj seže po njih; s pridom in zanimanjem jih bodo brali odrasli in mladina. Posebno starši in vzgojitelji skrbite, da dobi mladina v roke Spillmannove in Kristof Šmidove povesti; napravili ji boste s tem mnogo veselja, še večje vrednosti pa bo dušni prid in nagib k čednosti, ki ga bo zajemala mladina iz teh spisov; z dobrim berilom se doseže češče več kot s pogostim svarjenjem.

V isti zbirki so popred izšli naslednji snopiči:

I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. II. natis.

II. zvezek: **Maron, krščanski deček z Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih.

III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor.

IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. II. natis.

Vsak snopič velja 40 vin., trdo vezan 60 vin., po pošti 5 vin. več. 339 2

Opomnimo tudi, da je povest istega pisatelja »Žrtev spovedne molitve« popolnoma pošla, a bo že v enem tednu zopet na razpolago.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ena steklenica

3 kg vsebine 2371 6

malinovega sirupa

lekarja Piccolija v Ljubljani,

nedosežne kakovosti,

se pošilja vštevši poštino in zavijanje po poštne povzetju za K 5-30 v prvem pasu, sicer K 5-60.

V Ljubljani stane ena steklenica s 3 kg K 4-; pasteurisirana steklenica (ca. 1 kg) K 1-50. Razpošilja se tudi v sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

Arhitekt 1672 16

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, prizidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista. Izredno kulantne cene in točna izvršitev

Naznanilo in priporočilo.

Nekdaj »Hafnerjeva pivarna« na Sv. Petra cesti št. 47 je zopet otvorjena. Ista je na novo urejena in se bode vodila pod imenom

„Meščanska pivarna“

in pod vodstvom podpisanega Nastavljena so fina naravna vina iz Dolenjske, Štajerske, Istre itd. Toči se vedno sveže salonsko in marčno pivo. Dalje se dobi: čaj, kava, čokolada, malinovec, limonada in druge svežine plačajo, ob vsakem času. Izborna mrzla in gorka kuhinja, kosilo in večerja v abonement. — Čez ulico vse ceneje.

Vabim tedaj svoje dosedanje, kakor tudi druge nove častite goste v »Meščansko pivarno«, kjer bodo točno in kar najbolje postreženi.

Z najodličnejšim spoštovanjem

1917 2-1

Alojzij Rasberger, restavrater.

Prva zaloga

železnine, stavbenih potrebščin, cementa, bičja za strope, strešne lepenke, travertz, železniških šin itd.; mlatilnic, gepelnov, čistilnic, slamoreznic, stiskalnic (preš) za grozdje in sadje, sesalk (pump) in cevi za vodo in gnojnico ter najraznovrstnejše oprave za mlekarne je pri

1886 19-1

Fr. Stupica

v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu št. 6, nasproti križanski cerkvi.

Cene zmerne, postrežba poštena.

Staro železo,
baker, cink in me-
denino
kupuje po najvišjih cenah
Franc Stupica
trgovina z železnino
na Marije Terezije cesti
v Ljubljani 863 14

Mizarske pomočnike 1899 5-3
za stavbeno delo
sprejme takoj v trajno delo
„Prva kranjska mizarska zadruga
v Št. Vidu nad Ljubljano“,
delavnica s strojnim obratom na parno silo.

Posestvo
v Kazljah na Krasu št. 27. prve vrste, obstoječe iz krasnega poslopja, vinogradov, pašnikov in gozdov, je na prodaj. Posestvu pripada tudi vodnjak in mlin. Lastnik posestva dovoljuje vsakemu kupčevalcu vpogled. 1894 8-3
Josip Kljuder, trgovec v Kazljah, pošta Sežana.

Izurjenega stenografa in strojepisca
sprejme takoj trgovski zavod.
Nastop in plača po dogovoru.
Samo pismene ponudbe naj se pošljejo na upravništvo »Slovenca« pod šifro »steno-
graf« do 2. septembra 1906. 1917 3-1

Vila z velikim vrtom 1915 3-2
v jako lepem kraju v Ljubljani, se po ceni proda. — Natančneje se poizve pri »Društvu hišnih posestnikov« na Kongresnem trgu 6, zvečer od 6. — 7. ure.
Gospodične
se sprejemajo v popolno oskrbo v Florijanskih ulicah št. 10, II. nadstropje. 1910 8-2

Gg. organistom, cerkvenim in društvenim zborom

priporočamo:

Maše za mešane glasove.

	Cena s poštino.
Fajgel, Op. 69. Missa „Jesu, Rex Gloriae“ , za 4 glasove, partitura	K 1:30
Foerster, Op. 15. Missa St. Caeciliae , part. 4 glasovi	1:70
Foerster, Op. 56. Missa St. Francisci Seraphici , part. 4 glasovi po	2:90
Foerster, Op. 82. Slovenska maša v čast sv. Cecilije , za mešan zbor in samospeve z orglami, part.	0:35
Foerster, Op. 85. Missa B. M. V. Immaculatae , Trium (vel quatuor) vocom, part. glasovi po	1:10
Goller, Op. 25. Missa B. M. V. de Loretto , part. 4 glasovi	2:98
Goller, Op. 34. Missa brevis St. Aloisii Gonzagae , part.	1:06
Gruber, Op. 69 b. Missa S. Ignatii de Loyola , za 4 glasove, part.	2:04
Gruber, Op. 96. Missa Dominicalis , za sopran in alt (tenor in bas poljubno) ter orgle, part.	1:30
Hladnik, Op. 19. Missa Sacratissimi Rosarii B. M. V. , part.	2:50
Hladnik, Op. 23. Missa pro defunctis , part. 4 glasovi po	2:10
Hladnik, Op. 34. Missa pro defunctis pro quatuor, tribus vel una voce, part.	0:25
Hladnik, Op. 46. Latinska maša . Po motivih Gregorija Riharja, part. in 4 glasovi	0:90
Hladnik, Op. 50. Missa salve Regina , part. in 4 glasovi	1:10
Hribar P. Angelik O. S. F. Missa pro defunctis , part.	3:20
Hribar P. Angelik O. S. F. Missa St. Antonii Paduani , part. in 4 glasovi	2:60
Kaim, Op. 1. Missa Sancta Caecilia , part. 4 glasovi	2:20
Kimovec, Requiem . Voce media una cum organo concinendam	1:16
Mitterer, Op. 98. Missa selemnis in laudem S. S. Salvatoris , part.	1:10
Schweitzer, Op. 27. Missa in honorem Ss. Angelorum Custodum , part. 4 glasovi	6:20
Schweitzer, Op. 26. Missa in honorem S. S. Infantis Jesu , part.	2:60
Schweitzer, Op. 18. Messe zu Ehren des hl. Johannes d. Täufers , part.	1:90
Vurnik, Missa pro defunctis , part.	0:82

Razno za mešan zbor.

Bervar, Op. 6—5. Tantum ergo , (ad IV. voces), part.	0:80
Foerster, Op. 5. Lamentacije in očitjanja ali žalostne pesmi Jeremija preroka, part.	0:80
Foerster, Op. 54. Gradualia tractus et sequentiae pro dominicis et festis anni ecclesiastici cum vesperis in sabbato sancto (ad IV. voces), part.	3:30
Foerster, Op. 58. Te deum (ad IV. voces inaequal. aut 1 voce cum organo), part.	0:60
Foerster, Op. 60—60. Gradualia etc. De comuni sanctorum, in festis B. M. V. et ex proprio sanctorum (ad IV. voces), part.	4:30
Foerster, Op. 69. Ecce sacerdos magnus (ad IV. voces), part.	0:70
Foerster, Op. 73. Litanije v čast presvetemu Srcu Jezusovemu in 2 Tantum ergo, part.	0:50
Foerster, Op. 73. Cecilija , prvi del. Cerkevna pesmarica, broš.	1:60
Foerster, Op. 73. Cecilija , drugi del. Cerkevna pesmarica, broš.	1:60
Goller, Op. 5—12. Pange lingua (Tantum ergo), part.	2:14
Hladnik, Op. 15—16. Marijinih pesmi , part.	1:16
Hladnik, Op. 18. Četvero božičnih pesmi za mešan zbor, part.	0:25
Hladnik, Op. 24. Pange lingua et IV. himni ad processionem in festo Ss. Corporis Christi, part.	0:90
Hladnik, Op. 24. „Ave“ . 17 Marijinih pesmi, part.	0:60
Hladnik, Op. 27. Asperges me, Vidi aquam et 3 Ecce sacerdos magnus (ad IV. voces), part.	2:10
Hladnik, Op. 29. Gloria in excelsis Deo . Trije božični napevi ter Ofertorij za Sv. Dan, praznik sv. Stefana, Novo leto in za svete tri Kralje, part.	0:90
Hladnik, Op. 39. O. Sacrum Convivium , 36 obhajilnih, presv. Re njega Telesa in Sreca Jezusovega, pesmi, part.	1:10
Hladnik, Op. 40. Božične predigre	2:70
Hladnik, Op. 44. Petero božičnih pesmi , part.	0:50
Hladnik, Op. 43.—10. Velikonočnih pesmi in Regina coeli laetare, part.	1:30
Hladnik, Op. 45. Češćena Kraljica , 15 Marijinih pesmi. Cena part. in 4 glasovom	1:10
Hladnik, Op. 47. Te deum laudamus , part.	3:20
Hladnik, Op. 48. Ofertorij za največje in večje praznike cerkvenega leta (Vnebohod, Binkoštna nedelja in pondeljek, Sv. Rešnje Telo, Sv. Peter in Pavel, Vel. Šmaren), I. zvezek, part.	0:35

	Cena s poštino.
Hladnik, Op. 49. Regina coeli , part.	K 1:10
Hladnik, Op. 49. 5 Tantum ergo in pet mašnih pesmi, part.	1:10
Hribar P. Angelik in P. Hugolin Sattner, Slava Bogu, Cerkevne pesmi . I. zvezek: Dvajset mašnih , part.	1:70
Hribar P. Angelik in P. Hugolin Sattner, Iste, II. zvezek 23 Marijinih , part.	0:35
Hribar P. Angelik, Slava Brezmadežni ob petdesetletnici. Napevi za Marijino družbo	2:10
Kimovec, Tantum ergo , part.	1:40
Kimovec, Šmarnice . Marijine pesmi, part.	0:35
Mitterer, Op. 80. Laudes Ss. Sacramenti , 12 Tantum ergo, part.	1:10
Mitterer, Op. 80. Laudes Ss. Sacramenti , 12 Tantum ergo, part.	1:90
Ocvirk, Petero mašnih pesmi , part. in 4 glasovi	3:80
Ocvirk, Deset napevov k blagoslovu , 6 za mešani in štirje za moški zbor, part. in 4 glasovi	1:70
Ocvirk, Šestero velikonočnih pesmi , part. in glasovi	2:10
Pogačnik, Op. 8—12. Marijinih pesmi , part. 4 glasovi	1:60
Sattner P. Hugolin O. S. F. Šmarnice . 12 pesmi za mešan zbor deloma z orglami, part.	0:15
Sattner P. Hugolin O. S. F., Postne pesmi , part.	1:10
Sattner P. Hugolin O. S. F., Slava Jezusu . Pesmi na čast božjemu Zveličarju, part.	1:60
Fresch, Op. X. Enchiridion für Pfarrkirchenchöre . 31 Offertorien und 19 andere oft treffende lateinische Kirchengesänge für 4—6 gemischte Stimmen. Part.	1:70
	3:30
	1:30

Maše za jednake glasove.

Auer, Op. 2a. Missa B. M. V. Immaculatae de Lourdes für 4stimmigen Frauenchor, part. 4 glasovi	1:54
Edenhofer, Messe in D . Für eine Singstimme, part. glas	1:16
Foerster, Op. 21. Missa Ss. Jacobi Apost. ad IV. voces aequales, part.	1:30
Foerster, Op. 67. Missa St. Aloysii Gonzagae una cum Intruitu, Graduali, Offertorio, Communionem et Responsoris, part. in glasovi	1:40
Kimovec, L. Belarja Slovenska maša . Za tri ženske glasove, part.	3:60
Rutz, Op. 4. Missa St. Thomae de Villanova . Kurze und leichte Messe für vierstimmigen Männerchor, part.	0:70
Schweitzer, Op. 11. Messe in C dur für vier Männerstimmen, part.	2:14
Weber, Leichte Messe für zwei gleiche Stimmen	1:30
	0:27
	0:40

Raznoterosti za jednake glasove.

Arnfelder, Op. 80. Fünfehn „Tantum ergo“ für eine, zwei und drei Oberstimmen (za orgle ali harmonij), part.	1:90
Foerster, Op. 63. Te Deum ad IV. voces aequales, part.	0:41
Foerster, Op. 86. 3 Ave Maria ad I, 2 et 3 voces, part.	0:23
Foerster, Cantica sacra . Cerkevna pesmarica za moški zbor, broš.	0:60
Hladnik, Op. 21. 23 cerkvenih napevov za moški zbor. (4 mašne pesmi, 10 Marijinih, 7 obhajilnih in 2 Tantum ergo) part.	0:80
Jurkovič, Veselijske angelsko . Napevi za dvo-glasno petje, part.	2:20
Mihelič, Op. 3. Ecce sacerdos magnus . Ad IV. voces aequales, part.	1:70
Spindler, Spremljevanje k „Ljudski pesmarici“ za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, vez.	0:60
Spindler, Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, šoli in doma, vez. v platno	4:30
	1:20
	1:60

Preludije (za orgle) za cerkv. porabo.

Bach, Orgel-Album	3:90
Blüed, 160 Orgelstücke	3:80
Brosig, Ausgewählte Orgel-Compositionen , 5 zvezkov po	3:80
Dachs, Op. 13. 50 Kadenzen und Präludien	2:98
Fischer-Album (Palme)	2:60
Geissler, 16 Tonstücke für die Orgel	1:30
Hesse, Ausgewählte Orgelstücke	1:30
Hesse-Album (Zanger)	3:90
Hladnik, Op. 40. Božične predigre	1:10
Körner, Der praktische Organist	3:90
Kothe, Präliminarien für Orgel	3:90
Kothe, Handbuch für Organisten :	
I. Teil: Für Mindergeübte	5:70
II. Teil: Für Geübtere	5:70
III. Teil: Für Fugen und Präludien (Zahn)	5:70

	Cena s poštino.
Liebig, Sechs Festspiele zvezek I. in II. po	K 1:30
Mendelssohn, Compositionen (Volckmar)	2:—
Rinck-Album (Hänlein)	2:60
Rinck, Vor- und Nachspiele (Zanger)	2:70
Schumann-Compositionen (Fugen)	1:54
Töpfer, 71 Kadenzen und kleine Vorspiele	1:30
Volckmar, Orgelmagazin (10 Abteilungen Tonstücke für die Orgel mit und ohne Pedal, sowie für Harmonium)	10:38
Volckmar, 4 Festspiele	1:90
Volckmar, 10 Festspiele	3:80
Op. 320. 6 Festpräludien	1:30
Orgel-Album, zvezek I. lahko, II. težje, III. umetno po	1:95
Volckmar, Orgel-Archiv : I. zvezek: Vor- und Nachspiele	1:95
II. zvezek: Trios und Fugen	1:95
III. zvezek: Choräle	1:95
IV. zvezek: Grosse Tonstücke	1:95
Wolfram, Präludien-Album	1:30
Wachs, La Chapelle Chatolique za harmonij in orgle, part.	2:—
Westbrook, Präludien-Album für Harmonium oder Orgel, part.	2:—
Wolfram, Präludien-Album	1:30
Haydn, Harmonium-Album (Löw)	1:54

Raznoterosti za teoretično in praktično porabo.

Birkle, Der Choral . Das Ideal der katholischen Kirchenmusik, broš.	3:20
Birkle, Katechismus des Choralgesanges , broš.	2:20
Foerster, Teoretično-praktična pevska šola , broš.	1:70
Foerster, Harmonija in kontrapunkt , broš.	3:40
Kothe, Praktische Orgelschule , broš.	5:—
Mettenleiter, Das Harmonium-Spiel in stufenweiser, gründlicher Anordnung zum Selbstunterricht, I. in II. del, broš. po	3:80
Mettenleiter, dtto III. del	4:52
Schildknecht, Harmoniumschule mit den allerersten Anfängen beginnend und progressiv fortschreitend, unter Berücksichtigung des Spieles beim katholischen Gottesdienste, broš.	9:30
Singenberger, Theoretisch-praktische Harmonium-Schule für den kirchlichen Gebrauch mit über 300 leichten Vorspielen in allen Tonarten und den Begleitungen zu den Mess- und Vesper-Responsorien, Präfationen, Pater noster, Psalmtonen, Asperges, Vidi aquam, O salutaris, Tantum ergo und Veni Creator, broš.	7:50

Razne koralne knjige.

Officium majoris Hebdomadae a dominica in Palmis usque ad sabbatum in albis. Cum cantu, vez.	5:32
Graduale de tempore et de Sanctis. Cum cantu, vez.	7:68
Vesperale Romanum, vez.	5:28
Psalmi officiorum, hebdomadae sanctae (Haberl), vez.	1:20
Psalmi officii in die Nativitatis D. N. I. C. (Haberl), vez.	0:72
Officium et missa defunctorum (ljudska izdaja)	0:41
Ordinarium missae (ljudska izdaja)	0:41
Psalterium vespertinum (Haberl), vez.	1:08
Processionale Romanum, rudeč in črn tisek, vez.	1:80
Ordinarium missae, vez.	0:84
Officium defunctorum, vez.	1:08
Magister Choralis (Haberl), vez.	1:68
Conapedium Gradualis et Missalis Romani, vez.	5:28
Epitome Gradualis Romani, vez.	3:36
Manuale Chorale (ljudska izdaja), vez.	2:40
Witt, Op. XIII. Organum comitans ad Ordinarium missae	3:56

Za glasovir.

Foerster, Teoretično-praktična klavirska šola . Zvezek I. in II. po	1:90
Isto, zvezek III. po	2:40
IV. po	2:80
Gerbič, Album slovenskih napevov . 50 slovenskih narodnih napevov za klavir. 3 zvezki, broš. po	3:10
Köhler, Praktische Klavierschule , vezano	6:30

Za društvene zборе.

Aljaš, Slovenska pesmarica , z notami za moški in mešan zbor I. in II. del po	1:50
Bajuk, Slovenske narodne pesmi za četvero-glasno petje	1:05
Ferjančič, Venček narodnih pesmi , I. in V. zvezek po	0:55
Kimovec, Venček narodnih pesmi	0:45
Ocvirk, Nageljni . Pesmi za mešane in moške glasove	2:10
Žirovnik, Narodne pesmi z napevi, I. del, vez.	1:30
II. del, vez.	1:10

Gospodje organisti, ki nimajo pri nas odprtih računov, naj blagovolijo denar poslati naprej po nakaznici, ali pa naj zahtevajo v svrhu predplačila poštno-hranilnične položnice. Poština je v navedenih zneskih že vračunjena.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 24. avgusta 1906.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99 15	99 35
4% srebrna renta	99 10	99 30
4% avstrijska krona renta	99 35	99 55
4% slata renta	117 25	117 45
4% ogrska krona	94 45	94 65
4% slata	112 35	112 55
4% posojilo dežele Kranjske	99 20	100 20
4% posojila mesta Spljet	100 50	101 50
4% Zader	99 70	100 70
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 —	101 —
4% češka deš. banka k. o.	99 25	99 75
4% i. o.	99 35	99 85
4% sast. pisma gal. d. hip. b.	100 10	101 10
4% pošt. kom. k. o. s 10% pr.	104 40	105 40
4% sast. pisma innerst. hr.	100 —	100 10
4% ogr. cen. deš. hr.	100 —	100 15
4% hip. banke	100 —	100 30
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
4% prior. dol. žel.	99 50	—
3% juž. žel. kup. 1/2%	319 25	321 25
4% avstr. pos. sa žel. p. o.	100 40	101 40

Srečke.	Denar	Blago
Srečke od 1. 1860 1/2	216 —	222 —
1864	275 50	277 50
1864	153 50	155 50
sem. kreditne I. emisije	282 —	290 —
II.	292 —	300 —
ogr. hip. banke	255 —	261 —
srbake a fra. 100 —	97 —	103 —
turške	161 40	162 40
Basilika	21 65	23 65
Kreditne	457 —	463 —
Inomoške	79 —	84 —
Krakovske	87 —	92 —
Ljubljanske	57 —	64 —
Avstr. rud. kriša	48 25	50 25
Ogr.	29 —	30 75
Rudolfove	58 —	63 —
Salcburške	73 —	80 —
Dunajske kom.	508 —	516 —

Delnice.	Denar	Blago
Južne železnice	163 25	164 25
Državne železnice	670 25	671 25
Avstr. ogrske bančne delnice	1782 —	1792 —
Avstr. kreditne banke	668 25	669 25
Ogrske	807 50	808 50
Zivnostenske	242 —	243 50
Premogokop v Mostu (Brüx)	716 —	721 —
Alpinski montan	91 —	92 —
Prške žel. ind. družbe	792 —	793 —
Rima-Murányi	574 50	575 75
Trbovljske premog. družbe	274 —	278 —
Avstr. orožne tovr. družbe	581 —	585 —
Češke sladkorne družbe	39 —	1 050

Valute.	Denar	Blago
C. kr. cekin	11 34	11 39
20 franki	9 08	19 11
20 marke	23 45	23 53
Severajns	23 43	24 01
Marke	17 25	17 45
Laški bankovci	96 30	96 50
Rublji	51 75	52 50
Dolarji	—	5 —

Učenca

za specerijsko trgovino sprejme
A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška
cesta 21. 1905 3-2

Kupujte
narodni kolek!

Zidarji

se sprejmo proti dobri plači pri
stavb. podjetništvu 1898 3-3

F. Trumler, arhitekt,
Pred škofijo, Ljubljana.

Abstinentna restavracija

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27

priporoča prečistiti duhovščini in slav. občinstvu za časa III. katol. shoda
in dalje svojo

izborno kuhinjo.

Za dobro hrano in pijačo bode dobro preskrbljeno po
zmernih cenah.

(Sprejemajo se tudi gospodične v poduk v kuhi.)

Alojzija Tratnik.

1874 3-3

Noben udeleženeec

katoliškega shoda

naj ne zamudi prilike, da si ogleda v slučaju potrebe veliko
zalogo vsakovrstnih, najbolj trpežnih

1879 3-2

žepnih in stenskih ur ter budilk.

Vsi v to vrsto spadajoči predmeti, posebno še prstani,
verižice, uhani, bodisi zlati ali srebrni, se dobe pri pod-
pisnem po najnižji ceni in v največji izbiri.

Veselo spoštovanjem

LUKA VILHAR, Kopitarjeve ulice števil. 4.

A. TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **komplete,**
marmelade, kandirano sadje in posebno po najnovejšem načinu izdelovano
cikorijno moko v lesenih zabojčkih

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (8) Berite plakate

Slavno p.n. občinstvo!

Podpisani se priporočam prečistiti duhovščini in slav. p. n. občinstvu
za vsa **umetna in stavbena cerkvena dela,** za izdelavo
kompletnih rakev na novem pokopališču, r **kvenih plošč in**
okvirov za železno ograjo le iz najbolj sega, trdega za **zimo**
trpežnega Kraškega, Repentaborskega in Dalmatin-
skega marmorja, ne pa iz nabrežinskega, kateri se sedaj vpeljava in
ni za zimo stanovitven; — izdelam vse solidno, za zimo trpežno po naj-
nižjih cenah.

Imam veliko zalogo **nagrobnihih spomenikov** iz švedskega čr-
nega **granita** in belega laškega **kararskega marmorja** in iz trdega
kraškega kamna, prav umetno izdelane in jih prodajam po **nizkih cenah.**

Imam v zalogi **nagrobne okvire** po lastni iznajdbi pred 13 leti,
iz umetnega kamna, za katere dam samo jaz garancijo in se ne dobé nič
več pri grobokopu, ampak le samo pri meni v zalogi.

Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Čamernik

kamnoseški mojster in sodnijski izvedenec

Komenskega ul. št. 26 v Ljubljani.

1379 12-10

Šolske sestre v Trstu,
via P. Besenghi 6.

Učilišče in vzgojevališče
za deklice. 1421 27

Temeljiti pouk po učnem načrtu za osem-
razredne ljudske šole na Primorskem.
Letna plača 450 K. — H.ša z vrtom, lep in
zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica
Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.
Pouk v slovenskem, nemškem, italijan-
skem, francoskem in angleškem jeziku;
v godbi: glasovir, gosli, citre, petje; v žen-
skih ročnih delih, v risanju in slikanju.

O. Bernatovič

prodaja od 18. avgusta do 15. septembra radi po-
manjkanja prostora po **zelo znižanih cenah,**
dokler je kaj zaloge:

300

jopic za dame in deklice po gl. 1'50, 2'—, 2'50,
3'— do 5'—.

100

površnikov (raglansev) za dame in deklice v vseh
barvah po gl. 2'50, 3'—, 4'—, 5'— do 6'—.

300

oblek iz sukna in kamgarna za gospode in dečke
po gl. 3'—, 4'—, 5'—, 6'— do 8'—.

250

pralnih oblek iz sukna za otroke po gl. 1'— do 2'—.

Volnati klobuki za gospode in dečke od
50 kr. višje.

Površniki, ulstri, pelerine in haveloki po glo-
boko znižani ceni. 1842 9

Angleško skladišče oblek.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 5.

Hiša v Radovljici
števil. 43
se prod.

(4 sobe, kuhinja, dve shrambi, kle
in hlev.) Pripravna za stanovanje; **ugoden**
prostor za obrt, posebno, ker obrt
nikov tukaj zelo primanjkuje. 1888 3-2
Več lastnik: **J. Pavlin, Radovljica 78**

949 35 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce
pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi tr-
govci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi
svojih strojev nikdar ne oddajamo takim tr-
govcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“
k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke
dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo
niti prevzeti kakšnega poročila, niti doposlati
posamnih delov.

2291 209

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pismen, prioritet, ko-
munalnih obilgacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje

izšebane vrednostne papirje in vnovčuje
sapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

255 Zakompt in takšno menio. 255

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predujme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrastuje od
dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki lu nakaznicami.

Podružnice:

Praga z menjalnici: Oraben 25, Mala stran, Mosj. ulica 17, Žižkov, Husova
ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica,
Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran. Josipa trg 9, Novi Jičín,
Crna cesta 8, Plzeň in Svltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), IV. Wie-
dner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariabferstrasse 76,
VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII.
Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-89

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcijskih, prioritet, zastavnih, srečk,
deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izšebanih zastavnih in obilgacij, srečk in kuponov.